HET LAND VAN AALST

TIJDSCHRIFT VAN DE
HEEMKUNDIGE VERENIGING
« HET LAND VAN AALST »

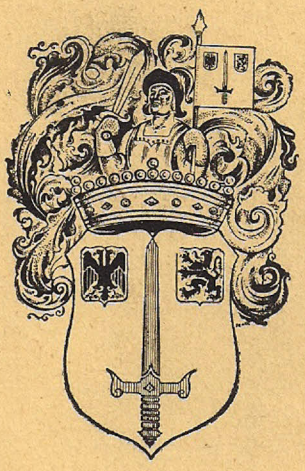

Jaargang XIV — 1962 Nr. 1

DEKENIJ OOSTERZELE-OORDEGEM

In deze studie over de dekenij Oosterzele-Oordegem behandelen wij het ontstaan, de bevolking, de dekens en de kloosters; om dan later, in een uitgebreider studie, elk van de kloosters van deze dekenij afzonderlijk te behandelen.

I. HAAR ONTSTAAN.

Op 12 mei 1559 gaf Paus Paulus IV aan de Nederlanden een nieuwe kerkelijke indeling. Door de pauselijke bul « Super Universas » (1), werden drie aartsbisdommen opgericht : Kamerijk, Utrecht en Mechelen. Kamerijk greeg als suffragaanbisdommen Atrecht, Sint-Omaars, Doornik en Namen; Utrecht kreeg Haarlem, Middelburg, Deventer, Groningen en Leeuwaarden; Mechelen kreeg Gent, Brugge, Ieper, Antwerpen, 's-Hertogenbos en Roermond. Zo was er nu een Waals-Franse kerkprovincie onder Kamerijk, een Noord-Nederlandse onder Utrecht en een Vlaams-Brabantse onder Mechelen (2).

De bulle, die de grenzen afbakende van het nieuwe aartsbisdom Mechelen, werd maar uitgevoerd in september 1568.

Volgens de voorschriften van de eerste diocesane synode van Mechelen, in 1570, werd het aartsbisdom ingedeeld in tien dekenijen : Mechelen, Leuven, Brussel, Vilvoorde, Tienen, Sint-Pieters-Leeuw, Aalst, Geraardsbergen, Ronse en Ninove (3). Deze indeling werd gedaan door vicaris-generaal Morillon, volgens een authentiek decreet van 1573. Elke deken had onder zijn rechtstreekse jurisdictie « un nombre à peu près égal de paroisses afin qu'il put plus facilement les visiter, connaitre les populations paroissiales et les maintenir dans la foi catholique » (4).

Maar deze indeling was maar van korte duur : Matthias Hovius (1596-1620), aartsbisschop van Mechelen, kondigde bij decreet van 10 september 1596 een nieuwe indeling af, met elf dekenijen : Mechelen, Brussel, Leuven, Sint-Pieters-Leeuw, Zoutleeuw, Diest, Tienen, Aalst, Geraardsbergen, Ronse en Oosterzele. Deze indeling is gebleven tot

---

(1) **Brom G.,** *Romeinse bronnen voor den kerkelijken staatkundigen toestand der Nederlanden in de 16de eeuw.* Den Haag, 1922, blz. 69-74.
Miraeus A. en Foppens J.F., *Opera diplomatica.* Leuven-Brussel, 1723, dl. I, blz. 472-476.

(2) **L. Reyntens,** *Nieuwe bisdommen onder Filips II,* in « Collationes Gandavenses et Brugenses » 1959. Vijfde jaargang Nr. 2, blz. 156-179.
Dierickx M., *De oprichting der Nieuwe Bisdommen in de Nederlanden onder Filips II, 1559-1570.* Antwerpen-Utrecht, 1950, blz. 62-63.

(3) Wat bevestigd wordt door Archief Bisdom Gent : « Acta visitationis districtus Gerardimontensis (1589) : Divisione decanatuum totius archiepiscopatus Mechliniensis in decem decanatus facta... ».

(4) **Reussens,** *Analectes pour servir a l'histoire eccelsiastique de Belgique.* Brussel, 1866, dl. III, blz. 219.

in 1801. Alleen de dekenij Oosterzele werd in 1613 vervangen door de dekenij Oordegem en de grote dekanaten Mechelen, Leuven en Brussel werden door aartsbisschop Jean Henri van Franckenberg ieder in twee secties verdeeld (5).

De dekenij Oosterzele telde vijf en dertig lokaliteiten : Baaigem, Bottelare, Balegem, Semmerzake, Dikkele, Erwetegem (met Breivelde), Elene, Vurste, Gijzenzele, Godveerdegem, Gontrode, Herzele, Sint-Lievens-Houtem, Letterhoutem, Hundelgem, Hillegem, Oombergen, Landskouter, Leeuwergem, Lemberge, Moortsele, Merelbeke, Munte, Oordegem (met Smetlede), Oosterzele, Sint-Goriks-Oudenhove, Schelderode (met Wassene), Zottegem, Strijpen, Velzeke, Vlierzele (met Bavegem), Westrem en Scheldewindeke (6).

Van 1614 af werd de dekenij Oosterzele door de dekenij Oordegem vervangen en telde van 1614 tot 1625 zeven en twintig parochies : Baaigem, Balegem, Bottelare, Semmerzake, Dikkele, Erwetegem, Breivelde, Elene, Vurste, Gorveerdegem, Herzele, Hillegem, Oombergen, Hundelgem, Letterhoutem, Leeuwergem, Massemen, Moortsele, Munte, Oordegem, Smetlede, Sint-Goriks-Oudenhove, Schelderode, Zottegem, Strijpen, Velzeke, Westrem en Scheldewindeke, alle oude parochies uit de dekenij Oosterzele; Gavere en Melsen werden van 1614 tot 1624 bij de dekenij Oordegem gevoegd (7). Intussen was ook de dekenij Sint-Lievens-Houtem ontstaan : deze bestond uit verschillende parochiën uit de vroegere dekenij Oosterzele, namelijk Sint-Lievens-Houtem, Vlierzele en Bavegem, Oosterzele, Gijzenzele en Landskouter, Merelbeke, Lemberge, Gontrode en Melle, waar Gentbrugge, dat vroeger tot de dekenij Aalst behoorde, werd aan toegevoegd (8). Van 1625 af tot 1801 bleven steeds dezelfde parochies tot de dekenij Oordegem behoren : het waren de lokaliteiten die van 1597 tot 1613 in de dekenij Oosterzele voorkwamen, waarbij tien parochiën uit de dekenij Aalst (9) werden toegevoegd, namelijk Borsbeke, Burst met Bam-

---

(5) **Laenen J.,** *Introduction à l'histoire pastorale du diocèse de Malines.* Brussel, 1924, blz. 39.
Claessens P., *Histoire des Archévêques de Malines.* Louvain, 1881, dl. I, blz. 36-37.
Van de Velde Fr., *Synopsis Monumentorum Archiepiscopatus Mechliniensis collectionis.* Gent, 1821, dl. III, blz. 410 : « Decanatus Oordegemiensis a parochia Oordeghem S. Martini, capite hujus decanatus ab anno circiter 1613 sic dictus; antea seu anno 1597 Oosterzeelensis ».

(6) R.A.G. Archief Bisdom Gent, M. 10. Dekanale visitatieverslagen 1599-1613 van dekenij Oosterzele.

(7) R.A.G. Archief Bisdom Gent, M. 12. Dekanale visitatieverslagen 1614-1653 van dekenij Oordegem.

(8) **G. De Smet,** *De Dekenij St.-Lievens-Houtem,* in « Het Land van Aalst ». Jaarg. X, 1958, nr. 6.
Van de Velde J.F., op. cit. dl. III, blz. 782 : « ita episcopus noster, anno 1614 novum quoque instituit Decanatum in Hauthem s. Livini prochias complectentem ex dioecesi Mechliniensi, via permutationis acceptas; cui postea denuo restitutae fuerunt ac decanatui Oordeghemiensi attributae ».

(9) *Analectes pour servir a l'histoire ecclesiastique de la Belgique* par **Ed. Reussens.** Louvain, 1875, Tome XII, blz. 120, nr. 69. Decanatus Oordegemiensis.

brugge, Serskamp, Erondegem met Ottergem, Impe, Ressegem, Zonnegem, Vlekkem, Wanzele en Wichelen met Schoonaarde (10).

Deze een en vijftig lokaliteiten vormden in 1625 de dekenij Oordegem en onder deze een en vijftig hogergenoemde plaatsen waren er 45 parochies en zes deserviturae.

II. HAAR BEVOLKING.

Acht en zestig dekanale verslagen geven het aantal communicantes aan voor bijna al de lokaliteiten van de dekenij.

Voor de dekenij Oosterzele worden zij aangegeven in zeven verslagen voor de jaren 1611, 1614, 1619, 1621, 1623 en 1624.

Volgen nu voor de dekenij Oosterzele het aantal cammunicantes (11) :

Parochie	*Jaar 1611*	*Jaar 1624*
Baaigem	150	218
Balegem	500	600
Bavegem	250	—
Bottelare	—	140
Dikkele	80	60
Elene	104	125
Erwetegem	280	383
Godveerdegem	100	150
Gontrode	100	—
Grotenberge	— (In 1614 : 60)	125
Herzele	130	250
Hillegem	125	280
Hundelgem	100	130
Leeuwergem	102	113
Lemberge	60	—
Letterhoutem	100	167
Massemen	200	250
Melle	350	—
Merelbeke	350	—
Moortsele	75	120
Munte	150	220
Oombergen	109	130
Oordegem	250	500
Oosterzele	500	—
Schelderode	— (In 1614 : 100)	160
Scheldewindeke	— (In 1614 : 350)	430

(10) **Van de Velde Fr.**, *Synopsis Monumentorum Archiepiscopatus Mechliniensis collectionis*. Gent, 1821, dl. III, blz. 410 : « Huic Decanatui assignatae nunc 51 parochiae quarum sex adhuc sunt deserviturae; anno 1597 tantum erant 45 quae omnes servatae; ceterae dein acceserunt ». Dat is de korte inhoud van de algemene vergadering der aartspriesters n° II van de congregatio archipresbyterorum.

(11) R.A.G. Archief Bisdom Gen, M. 10. Dekanale visitatieverslagen der dekenij Oosterzele.

Parochie	*Jaar 1611*	*Jaar 1624*
Semmerzake	250	300
Sint-Goriks-Oudenhove	200	250
Sint-Lievens-Houtem	300	—
Smetlede	100	—
Strijpen	167	232
Velzeke	464	650
Vlierzele	500	—
Vurste	130	130
Westrem	100	150
Zottegem	350	(In 1623 : 450)

Uit voorgaand tabel blijkt dat de dekenij Oosterzele in 1611 6.916 Communicantes telde, in 1624 vermeerderd tot 9.718; wat ongeveer overeenkomt met een bevolking van 16.000 zielen.

De dekenij Sint-Lievens-Houtem moet omstreeks 1620 op haar elf parochies ongeveer 3.000 communicantes gehad hebben, wat een totale bevolking betekende van ongeveer 5.000 zielen.

Een en zestig dekanale verslagen der dekenij Oordegem vermelden het aantal communicantes.

Hier volgen de parochies van de dekenij Oordegem met hun communicantencijfer (12) :

Parochie	*1626*	*1640*	*1670*	*1714*	*1750*	*1774*
Baaigem	210	230	440	250	270	—
Balegem	600	705	912	1000	1242	—
Bambrugge	—	—	250	180	—	—
Bavegem	—	(In 1654 : 200)	220 (1664)	—	320	411
Borsbeke	110	136	215	200	260	360 (1769)
Bottelare	140	—	219	240	350	420 (1769)
Burst	220	300	250	200	500	800
Dikkele	78	80	80	96	145	162
Elene	125	143	325 (1669)	180	280	353
Erondegem	300	360	350	340	500	—
Erwetegem	383	444	—	450	700	900
Godveerdegem	—	125	138	140	260	81
Gontrode	—	160	200	212	240	270
Grotenberge	125	125	—	—	300	310
Gijzenzele	—	100	116	—	371	243

(12) De snelle aangroei in sommige lokaliteiten vindt zijn oorsprong in het bijtellen van de Communicantes van aan de parochie ondergeschikte plaatsen (desserviturae en appendices). Dit gebeurt voor Landskouter met Gijsenzele, Westrem met Massemen, Bambrugge met Burst, Leeuwergem met Elene, Baaigem met Munte, Wanzele met Impe, Smetlede met Ooordegem, Bambrugge en Vlekkem met Burst, Lemberge met Bottelare, Ottergem met Erondegem.

Parochie	*1626*	*1640*	*1670*	*1714*	*1750*	*1774*
Herzele	250	360	400	500	684	912
Hillegem	280	270	324	400	595	630
Hundelgem	130	140	137	150	195	253
Impe	—	170	250	300	372	320
Landskouter	—	100	132	—	200 (1762)	—
Leeuwergem	125	—	321	180	200	320
Lemberge	—	120	114	150	150	180
Letterhoutem	167	240	260	260	325	440
Massemen	250	430	320	316	437	520
Melle	—	484	620	600	800	1108
Merelbeke	—	581	520	450	690	1082
Moortsele	120	120	130	150	221	392
Munte	200	220	200 (1668)	160	250	278
Oombergen	130	150	178	160	230	335
Oordegem	500	520	640 (1672)	650	700	1197
Oosterzele	—	700	830	900	1200	1562
Ottergem	—	—	—	120	530 (1764)	183
Ressegem	140	134	200	200	300 (1764)	376
Schelderode	160	150	170	130	282	294
Scheldewindeke	460 (1639)	500	650	525	850	1000
Semmerzake	300	300	300 (1672)	300	320	412 (1769)
Serskamp	300	170	170	300	250	360
St.-Goriks-Oudenhove	250	260	258	300	—	—
St.-Lievens-Houtem	—	400 (1639)	470	450	600	790
Smetlede	75	—	—	200 (1711)	—	—
Strijpen	232	260	—	350	500	800
Velzeke	650	700	800	750	1130	1400
Vlekkem	50	43	60 (1672)	50 (1711)	100	130
Vlierzele	530	400 (1639)	443	260	600	740
Vurste	140	170	160	150	205	340
Wanzele	50	60	—	62	150 (1762)	206
Westrem	150	430	200	180	220	325 (1769)
Wichelen	650	750	800	950	1530	2000 (1769)
Zonnegem	75	72	90	90	120	165
Zottegem	—	660	—	700	800	1140

De dekenij Oordegem telde dus in 1626 : 11.279; in 1640 : 12.407, in 1670 : 15.834; in 1714 : 14.576; in 1750 : 21.439 en in 1774 : 24.218 communicantes, wat een totale bevolking betekent in 1626 van ongeveer 18.000 zielen en in 1774 van ongeveer 40.000 zielen.

Van de beweging der bevolking (13) krijgen wij een overzicht in 1774 voor de volgende parochies :

te Bavegem met zijn	685 zielen zijn er	32 dopen en	23 overlijdens
Dikkele	270	7	6
Elene	587	8	9
Erwetegem	1500	31	21
Goveerdegem	467	14	8
Grotenberge	650	20	20
Herzele	1620	42	42
Hillegem	1050	32	9
Hundelgem	420	11	5
Impe	534	25	21
Letterhoutem	740	21	16
Massemen	766	34	8
Munte	464	15	7
Oombergen	560	18	7
Oordegem	2000	57	38
Oosterzele	2600	63	20
Ottergem	305	8	5
Schelderode	500	15	7
Scheldewindeke	1700	58	41
Serskamp	700	22	32
St.-Lievens-Houtem	1315	33	29
Strijpen	1332	41	17
Velzeke	2330	63	58
Vlierzele	1250	35	19
Vurste	560	26	19
Wanzele	362	9	6

Uit deze tabel kunnen we besluiten dat er normaal 3 à 4 % geboorten waren; soms eenzelfde procent voor de overlijdens, maar normaal slechts 2 %.

III. **HAAR DEKENS.**

De dekens waren aangesteld als de directe gezagdragende plaatsvervangers van de bisschop. Hun activiteit is voor het herstel van het katoliek geloof in onze streken van groot belang geweest. Denk maar aan de troebelen door de geuzen veroorzaakt en aan de noodlottige nasleep in de gewetens. Zelf hadden ze over één of meer parochies van hun dekenij zielezorg. Ze waren gelast met de controle over de priesterlijke taak van de pastoors, alsmede over de godsdienstige toestand van hun dekenij. Jaarlijks hoefden ze de parochies van hun dekenij te bezoeken en er het opgelegde onderzoek te doen. Deze bezoeken heten

(13) R.A.G. Archief Bisdom Gent, M. 163. Dekanaal visitatieverslag der dekenij Oordegem 1774.

in kerkelijke taal « visitationes decanales ». In het aartsbisdom Mechelen moest het bezoek van de deken de zondag daarvoor door de pastoor bekendgemaakt worden, op boete van een gulden, te verdelen tussen de kerkfabriek en de armendis (14). Van elk bezoek moest een geschreven verslag naar het bisdom gestuurd worden. Daarin moest vermeld, benevens de toestand van kerk, pastorij, kerkhof, misgerief, heilige vaten en parochieregisters (dopen, huwelijken en overlijdens), het aantal communicantes, dat is het aantal van de paasplichtigen, die hun pasen hielden. Werd er iemand gevonden die dat niet deed, of leefde er iemand in de parochie als openbaar zondaar, die werd in het verslag bij name aangetekend en liep een strenge vermaning op. Zelden komt een ontduiker van de paasplicht voor.

De opgave van het aantal communicantes is van uitzonderlijk belang, omdat we aan de hand van die getallen, bij benadering, het bevolkingscijfer van een parochie (= gemeente) kunnen vaststellen. Als we de 2/5 van het aantal communicantes voegen bij het getal communicantes, dan bekomen we van zeer dichtbij de totale bevolking (15).

Al de dekens van het district Oosterzele-Oordegem waren gevestigd binnen de grenzen van dit gebied, hoewel niet in een onveranderlijk vastgestelde lokaliteit. Immers, wanneer iemand deken benoemd werd, bleef hij meteen pastoor van de parochie waaraan hij te voren verbonden was. De dekanale of aartspriesterlijke waardigheid hing dus niet samen met het pastoorschap van een bepaalde cura, maar de keuze geschiedde vrij door de aartsbisschop die zelf de landdekens benoemde (16). Deze bleven niet noodzakelijk levenslang hun ambt uitoefenen : Deken Van de Vijvere overleed op 6 juli 1764, terwijl in 1762 Jozef Van Herreweghen reeds als deken optrad; dit was gebeurd omdat Van de Vijvere ziek en oud was, zodat hij nog slechts met moeite de H. Mis kon lezen (17).

Voor de dekenij Oosterzele-Oordegem zijn ons zestien dekens bekend :

1. Deken **Matthias Derlindius** (van 1599 tot 1603).

   Hij was pastoor te Massemen en deservitor te Westrem. Hij behoorde tot de Duitse Orde, waarvan de « commendator generalis » het begevingsrecht had te Massemen (18). Waarschijnlijk is hij de eerste deken geweest van bij de oprichting der dekenij, wat kan opgemaakt worden uit een visitatieverslag van Moortsele in 1597 (19). Hij fungeert nog als pastoor te Massemen in 1604, maar is dan geen deken meer. Van hem zijn vijf visitatieverslagen bewaard gebleven.

(14) **De Ram,** *Synodicon Belgicum.* Tom II, blz. 280.
(15) **V. Gaublomme,** *Het Land van Aalst.* Jaarg. IV, 1952, nr. 3, blz. 101.
(16) **M. Van de Putte,** *Het kerkelijk Leven in de dekenij Oosterzele-Oordegem volgens de visitatieverslagen.* Leuven, 1958.
(17) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1762.
(18) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1599.
(19) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1601 : Moortzele : « Hic pastor anno 96 vendidit reliquias domus curae (...) ut patet ex visitatione 97 ».

2. Deken **Joannes Longonius** (van 1604 tot 1606).
In 1600 was hij pastoor te Herzele en bedient ook Hillegem. In 1604 is hij pastoor te Sint-Lievens-Houtem en dan verdwijnt hij (20). Van zijn hand zijn er drie visitatieverslagen bewaard gebleven.

3. Deken **Joannes Silvortius** (van 1608 tot 1611).
Van september 1607 was hij pastoor te Sint-Lievens-Houtem en was deken van het district Oosterzele van 1608 tot 1611, jaar waarin hij tot plebaan genoemd wordt van het Sint Rumolduskapittel te Mechelen (21). Hij maakte de dekanale verslagen op voor 1608, 1609, 1610, 1611, die alle vier bewaard zijn gebleven.

4. Deken **Lambertus Stalius** (in 1612 en 1613).
Stalius was een monnik van de Sint Pietersabdij op de Blandinusberg te Gent, die als pastoor te Merelbeke voorkomt sinds einde 1605 of begin 1606 (22), waar hij in 1613 nog verblijft. Hij was baccalaureus in de godgeleerdheid (23). Van hem zijn er slechts twee verslagen. Hij is de eerste deken van het district die het aantal communicantes per parochie aangeeft (24).

5. Deken **Rumoldus Soetmonts** (van 1614 tot 1653).
Soetmonts was pastoor te Oordegem sinds 1611 en overleed er in september 1653. Hij was de eerste deken van de in 1614 opgerichte dekenij Oordegem (25). Waarschijnlijk heeft hij veertig visitatieverslagen opgemaakt, waarvan er slechts negen en twintig bewaard bleven.

6. Deken **Petrus Mallants** (van 1654 tot 1672).
Mallants was in 1640 deservitor te Sint-Lievens-Houtem en bleef het tot 1658; hij bediende ook Letterhoutem (26). In de verslagen van 1658 tot 1672 wordt als pastoor van Sint-Lievens-Houtem Theobaldus Mallants aangegeven. Is Theobaldus dezelfde als Petrus, m.a.w. is het zijn tweede naam of is het een andere persoon ? Van deken Mallants bestaan er nu nog achttien verslagen; er ontbreekt slechts één jaar, namelijk 1671.

7. Deken **Adrianus Peeters of Petri** (in 1680 en 1681).
Adriaan Peeters was pastoor te Melle van 1660 (27) tot bij zijn overlijden op 2 januari 1682 (28). Of hij deken was sedert 1672 (het laatste bewaarde dekanaal verslag dateert van 1680) of slechts sedert 1680, blijft een open vraag. Alleen een verslag over de jaren 1680 en 1681 is bewaard gebleven (29).

---

(20) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1601.
(21) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1609 en 1610.
(22) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1605 en 1606.
(23) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1610.
(24) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1613.
(25) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslagen van 1611 tot en met 1653.
(26) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1654. St.-Lievenshoutem: « Habuit deservituram ab Illustrissimo Domino anno 1640 ».
(27) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslagen 1660 en 1681.
(28) Archief Aartsbisdom Mechelen. Pastores districtuum mechliniensis..., II, Beneficiata, B. 172.
(29) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Acta visitationis Ecclesiarum Districtus Oordegemiensis de annis 1680 et 1681 per Adrianum Peeters ejusdem districtus Archypresbyterum transmissa.

8. Deken **Paulus Van Buscum** (van 1682 tot 1699).

Paul Van Buscum werd pastoor van Scheldewindeke in 1671, na een verwisseling met het pastoorschap van Deftinge (30). Hij had deelgenomen aan de concursus (31) en werd in 1682 deservitor (32) en op 6 juli 1682 pastoor te Gontrode (33). Daar zal hij dan ook deken geworden zijn, daar in 1681 Adriaan Peeters nog dit ambt uitoefent. Hij stierf op 1 juni 1721 (34), doch hij bleef geen deken tot aan zijn dood. Hij was het nog wel op 18 september 1699, maar het is zeker dat hij het in 1711 niet meer was (35). Van deken Peeters zijn zeven visitatieverslagen bewaard (36) en ook twee verslagen over het gedrag van de pastoors van zijn district (37).

9. Deken **Joannes De Clerck** (van 1711 tot 1714).

Wanneer Joannes De Clerck, de ieverige pastoor van Borsbeke, deken is geworden, kan niet met zekerheid gezegd worden. Alleen van 1711 tot 1714 hebben we zekerheid. Doch van hem zijn geen dekanale visitatieverslagen bekend. Alleen de aartsbisschoppelijke visitators noemen hem in hun verslag van 1711 deken van het district Oordegem (38).

10. Deken **Joannes Van Remoortere** (in 1714 en 1715).

Joannes Van Remoortere was geboren te Hamme in 1657 (39). Hij had deelgenomen aan de concursus en werd benoemd tot pastoor te Sint-Lievens-Houtem en deservitor te Letterhoutem in 1686 (40).

---

(30) Archief Rartsbisdom Mechelen. Miscellanea Beneficiata... L. 194, Pastores districtuum Mechliniensis..., II, Benef. B. 371 : « Permutatus cum pastoratu de Deftinghe ».

(31) Archief Aartsbisdom Mechelen. Miscel. Benef., blz. 26.

(32) Archief Aartsbisdom Mechelen. Pastores districtuum Mechl. Benef., C. 110. R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1682 : Gontrode : « Deservitor positus D. Paulus van Buscum »; ook visitatieverslagen van 1684, 1686, 1688.

(33) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1682 : Scheldewindeke en Vita et mores 1685 : Gontrode.

(34) Archief Aartsbisdom Mechelen. Miscell. benef. U. 27.164.

(35) 1° Uit een brief aan de aartsbisschop, waarin gehandeld wordt over de toestand der dekenij, getekend door Van Buscum en gedateerd 18 februari 1699. Gontrode.
2° Een stuk « Jura et accidentia pastoralia D.D. Pastoribus ordinarie solvi solita prout hactenus observatum fuit in districtu Oordeggemiensi et in diversis parochiis practicum », als slot « Datum hac decima octava septembri 1699. P. Van Buscum, districtus Oordegemiensis archypresbyter ».

(36) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1682, 1684, 1685, 1686, 1688, 1689, 1690.

(37) 1° « Sub alphabetum parochiarum visitationi conforme positi sunt mores et vitae D.D. Pastorum districtus Oirdegemiensis 1685 ».
2° Status totius districtus Oirgegemiensis anni currentis 1690.

(38) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1711 : Borsbeke : « Pastor Joannes de Clerck, pastor simul est districtus Oordegemiensis archypresb. in quo officio sese ostendit vigilantem et bonum districtus sui cordi habentem ».

(39) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1711 : « aetatis 55 » en visitatieverslag 1719 : « Aetatis 62 ».

(40) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1711 : « promotus via concursus anni 1695 » — Visitatieverslag 1714 : « via concursus ab 28 annis » — Visitatieverslag 1686 : « hoc anno positus ».

Van hem zijn visitatieverslagen bewaard van 1714 en 1715. Van 1716 af tot en met 1720 zijn slechts korte aantekeningen bewaard gebleven, aangetekend op de keerzijde van het verslag van 1714.

11. Deken **Henricus Van den Bruel** (van 1722 tot 1734).

Henricus Van den Bruel werd geboren te Vorst in 1673 (41). Hij had deeelgenomen aan de concursus en zo werd hij in 1705 pastoor te Strijpen en bediende ook de deservitura Sint-Goriks-Oudenhove. Hij stierf er op 17 december 1737. Stukken die ons licht kunnen verschaffen over het begin of het einde van zijn dekanaat, hebben we niet gevonden. Waarschijnlijk is hij deken van 1722; het verslag van 1722 is zeer uitgebreid en volledig. Acht visitatieverslagen zijn van hem bewaard gebleven (42).

12. Deken **Guillielmus Gislenus Van der Donckt** (van 1738 tot 1646).

Guillielmus Gislenus Van der Donckt had deelgenomen aan de concursus en werd in 1723 pastoor te Sint-Lievens-Houtem en deservitor te Letterhoutem (43). Op 19 december 1737 werd hij deken van het district Oordegem (44). Hij overleed te Sint-Lievens-Houtem op 24 oktober 1749 (45). Drie verslagen bleven van hem bewaard (46).

13. Deken **Philippus Franciscus Van de Vijvere** (vanaf 1749 tot 1762).

Deken Van de Vijvere was een man uit de streek, geboren te Letterhoutem rond 1686. Hij bracht het tot een licentiaat in de godgeleerdheid te Leuven en werd omwille van het benoemingsrecht van de universiteit op 30 december 1714 pastoor van Burst-Bambrugge en deservitor van Vlekkem (47). Hij bleef pastoor te Burst tot aan zijn overlijden op 6 juli 1764 (48) en werd deken op 30 oktober 1749 (49). Hoelang hij deken is gebleven, hebben wij niet kunnen achterhalen, want al de visitatieverslagen van 1751 af tot 1761 inbegrepen ontbreken. In 1762 was pastoor Van de Vijvere reeds ziekelijk, want slechts af en toe kon hij nog de H. Mis lezen (50). Alleen zijn verslag van 1750 is bewaard gebleven.

14. Deken **Jan Baptist Van Herreweghen** (van 1762 tot 1774).

Deken Van Herreweghen werd geboren te Moerbeke bij Geraards-

(41) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1711: Strijpen: « aetatis 39 annorum » — Visitatieverslag 1718: Strijpen: « aetatis suadraginta quinque annorum ».
(42) De bewaarde visitatieverslagen zijn van 1722, 1723, 1724, 1725, 1726, 1727, 1728 en 1734.
(43) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslagen 1723 en 1738.
(44) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslagen 1738 en 1746.
(45) Archief Aartsbisdom Mechelen. Pastores districtuum Mechliniensis... II, Benef. F. 331 v.
(46) De bewaarde visitatieverslagen zijn van 1738, 1739 en 1746.
(47) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1718 en de visitatieverslagen van 1734 en 1738 geven aan: « via denominationis ab anno 1715 ».
(48) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1764.
(49) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1750: « Acta visitationum districtus Oordegemiensis per me Philippum Francismus Van den Vyvere, Archypresbyterum a 30 die octobris 1749 ».
(50) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1762.

bergen in 1704 (51). Op 3 april 1737 werd hij onderpastoor te Borsbeke en dan getuigt deken Van der Donckt van hem dat hij een schone biblioteek heeft en goed studeert. Hij is een ijverige onderpastoor, die zijn zieke pastoor goed vervangt (52). Hij nam deel aan de concursus en werd pastoor te Scheldewindeke in 1742 (53). In 1761 of 1762 (54) wordt hij deken van Oordegem en is het zeker nog in 1775 (55). Van hem bleven zeven visitatieverslagen bewaard (56).

Na 1774 is er geen enkel dekanaal visitatieverslag van de dekenij Oordegem meer te vinden.

We konden nochtans de rij der dekens aanvullen :

15. Deken **Gulielmus Aerts** (van 1774 tot 1796).
In een document van1780 figureert hij als pastoor van Burst-Bambrugge en als deken van het distrikt Oordegem (57).

16. Deken **Ignatius Sonneville** (van ..... tot 1802).
Op 21 mei reconcilieert hij de kerk van Herzele (58).

We zouden nochtans onvolledig zijn, moesten wij in deze studie deken **Goethals** niet vermelden. Hij was deken van het dekanaat Sint-Lievens-Houtem (59) en van hem zijn slechts twee verslagen bewaard (60). Uit die verslagen zelf kunnen we niet opmaken waar hij pastoor was, want geen enkele naam van de pastoors in zijn dekenij geeft hij aan in het visitatieverslag. Hoogstwaarschijnlijk was hij pastoor van Gentbrugge, want over die pastoor velt hij geen oordeel en hij schijnt er ook zeer goed ingelicht over de koster (61).

IV. **HAAR KLOOSTERS.**

In de landelijke dekenij Oosterzele-Oordegem is het aantal kloosters zeer gering; in totaal vijf, waarvan twee mannen- en drie vrouwenkloosters (62).

---

(51) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag van 1774 zegt dat hij 70 jaar oud is.
(52) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslagen van 1738 en 1739.
(53) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslagen van 1746, 1762 en 1774.
(54) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag van 1762 geeft 1762 en dat van 1774 geeft 1761.
(55) Decretum Generale circa acta visitationis districtus Oordegemiensis 1774-1775, blz. 1.
(56) Deze verslagen zijn van 1762, 1763, 1764, 1767, 1768, 1769 en 1774.
(57) R.A.G. Archief Bisdom Gent, M. 31 : Bottelare.
(58) Kerkarchief. Dekenij Herzele.
(59) **G. De Smet,** *De Dekenij St-Lievens-Houtem,* in « Het Land van Aalst », jaargang X, 1958, nr. 6, blz. 379-383.
(60) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslagen van 1619 en 1624.
(61) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag van Dekenij St.-Lievenshoutem 1619 onder Gentbrugge « Missa diebus dominicis et festis solum legitur sine canto ob imperitiam custodis, qui alias est vir probus, sed solemnioribus diebus dumtaxat, fuit alias desuper monitus per pastorem nihil tamen affectum ».
(62) R.A.G. Archief Bisdom Gent, M. 163; ook acta visitationis districtus Oordegemiensis 1685, 1690, 1714; ook 1762.
R.A.G. Archief Bisdom Gent, M. 2 : Status eccelesiae parochialis districtus Oordegemiensis 1708-1709,

A. **Mannenkloosters.**

1. **Bottelare.**

Op de Dries van Bottelare werd een klooster gesticht voor Geschoeide Karmelieten of « Lieve Vrouw Broeders van den berg Carmelus » in 1667 door Bertolf de Paix en zijn zuster Josine. Om in het levensonderhoud van deze paters te voorzien gaven de stichters een landhuis en ongeveer dertig bunder land en bos gelegen op Bottelare, Munte en Scheldewindeke. Tussen de aartsbisschop van Mechelen en de paters Karmelieten werd een overeenkomst gesloten. Volgens de verklaring van de stichters werd dit klooster opgericht tot bevordering van de dienst van God en van de verering van de H. Moeder Anna, wiens wonderbeeld te Bottelare bewaard werd. De paters moesten de pastoor en zijn onderpastoor bijstaan in het toedienen van de HH. Sacramenten aan de bedevaarders naar Sint Anna. Deze hulp en het uitoefenen van hun ambt in hun eigen conventuele kerk was de oorzaak van vele wrijvingen tussen de plaatselijke pastoor en de kloosterlingen van Bottelare. Deze laatsten hebben echter veel van hun private belangen opgeofferd voor het algemeen welzijn en dit van de duizenden pelgrims die jaarlijks te Bottelare naar Sint Anna kwamen. In het begin waren ze slechts met 2 priesters-kloosterlingen en één lekebroeder; later bij de vergroting van hun eerste klooster en de verbouwing van het huis van de stichter na zijn overlijden, verbleven er te Bottelare van 10 tot 15 kloosterlingen, priesters en broeders samen. Zij bewezen veel diensten in de omliggende parochiën door prediken en biechthoren. Zij gingen er ook op termijn (d.w.z. in de omliggende parochiën om boter, eieren en geld). Rond 1700 verlangden zij de parochiekerk met de sacristij van Bottelare in gebruik te nemen en een nieuw klooster bij deze kerk op te bouwen. Zij werden hierin gesteund en aangemoedigd door de markies van Rode, tijdelijke heer van Bottelare. Zij slaagden er echter niet in en bouwden in 1763 een nieuw klooster op de Dries, dat in het 5e jaar van de Republiek door de Fransen verkocht werd voor 151.000 fr.

Een groot deel van het vroegere klooster is nu nog bewaard gebleven en aan de hand van een plan kan men nog zeer goed al de plaatsen van het vroegere klooster situeren (63).

2. **Melle.**

Op de gronden waar nu de Eerwaarde Paters Jozefieten wonen, stond dicht bij de Schelde het klooster van de Reguliere Kanunniken van Sint Augustinus, van de Congregatie en het kapittel van Windes-

---

(63) **C. Van Gestel :** Bottelaer in *Historia sacra et profana archiepiscopatus Mechliniensis.* Den Haag, 1725, dl. II, blz. 270-273.
Le grand theatre sacré du duché de Brabant Den Haag, 1729, dl. I, blz. 368.
F. De Potter en J. Broeckaert, *Geschiedenis van de Gemeenten der Provincie Oost-Vlaanderen,* 1e reeks, Arrondissement Gent. Gent, 1864-1870, blz. 27.
Handschrift van **G. De Smet,** *Het Karmelietenklooster te Bottelare,* binnenkort te verschijnen in « Het Land van Aalst ».

heim, dat gesticht werd in 1431, door Lodewijk van Hole, edelburger van Gent. Daarom werd het klooster ook genoemd O.L. Vrouw ten Hole.

Lodewijk van Hole stichtte dit klooster in zijn eigen landgoederen en met het inkomen van deze goederen moesten acht kanunniken onderhouden worden, waarvan er zes moesten priester en twee lekebroeder zijn.

Het klooster werd bestuurd door een prior. Alle dagen moesten de kloosterlingen de zeven uren van het kerkelijk officie zingen en de hoogmis celebreren tot zielerust van de stichter en van zijn voorouders en ook voor allen die in de toekomst weldoeners zouden zijn van het gesticht. Dat alles werd vastgelegd voor de Schepenen van Gent op 6 juli 1431. De akte is in het Vlaams opgesteld. De 21ste januari daaropvolgend gaf Joannes van Liedekerke, bisschop van Kamerijk, zijn goedkeuring aan de oprichting van dat kloostergoed en zond er zes paters uit Bois-Seigneur-Isaac (bij Nijvel) heen, waarvan de geleerdste Jan van der Heyden de eerste prior werd. Het kloosterdomein was drie bunder, twee dagwand en 5 roeden groot en bijna geheel door grachten en hagen ingesloten. De kerk had de vorm van een latijns kruis; zij was lang en groot en de vierhoekige toren was bekroond met een spits.

In de XVde eeuw groeide het bezit van het klooster aanzienlijk aan door giften en aankopen, zodat in het midden van dezelfde eeuw het klooster zonder zijn vergrote eigendommen te Melle, ook nog verschillende lenen en gronden bezat te Heusden en te Destelbergen, een huis te Gent en een molen te Wontergem, Hulsevelde en te Heusden.

Het klooster bezat ook een refugiehuis te Gent, dat zij reeds in 1456 verkochten aan Laurens de Maech voor 25 pond omwille van de zware verliezen die het klooster deed in de oorlog van Gavere (64). Maar in juli 1468 kochten zij een nieuw refugiehuis in de Brabantdam te Gent.

In de XVIde eeuw werd het klooster door de godsdienstoorlogen meer dan de helft uitgebrand en verwoest. De kloosterlingen verlieten hun klooster te Melle en woonden enkele jaren in het hospitaal te Hulst (Zeeland). Zij keerden echter naar Melle terug, waar een nieuw klooster werd opgebouwd.

Door een besluit van 12 april 1784 door Jozef II uitgevaardigd werd het klooster afgeschaft en werden gebouwen en gronden openbaar verkocht. De kerk werd in 1793 met een groot gedeelte van de kloostergebouwen afgebroken (65).

---

(64) **Diericx,** *Memoires sur la ville de Gand,* II, 442.

(65) *Le grand theatre sacré du duché de Brabant.* Den Haag, 1729, dl. III, blz. 369.
A. Sanderus, *Flandria Illustrata.* Mellae dominium, dl. III, blz. 153.
C. Van Gestel, *Historia sacra et profana archiepiscopatus Mechliniensis.* Den Haag, 1725, dl. II, blz. 290-292.
F. De Potter en J. Broeckaert, *Geschiedenis der Gemeenten van Oost-Vlaanderen,* 2e deel. Gent, 1865. Melle, blz. 28-33.

B. Vrouwenkloosters.

1. Herzele.

Wanneer dit klooster te Herzele werd opgericht blijft tot hiertoe een open vraag. Wij weten met zekerheid dat de heren van Herzele een gasthuis of hospitaal gebouwd hadden voor vier vrouwen (66). Het bestond zeker in 1435 (67). In 1725 schrijft C. Van Gestel dat te Herzele een hospitaal gesticht werd. De stichter is ons onbekend, zegt hij, maar het was voor vier kloosterzusters (68). In 1549 was Catharina van Campene overste van het hospitaal te Herzele (69).

Wanneer wij dit klooster willen behandelen in het kader van de dekenij van Oordegem, is er niet veel meer over mee te delen, immers in 1599 is er van de vijf kloosterzusters die er vroeger verbleven, slechts nog één overgebleven. In die jaren echter ligt de kerk van Herzele in puin en wordt de H. Eucharistie bewaard in het hospitaal (70) en daar worden dan ook de goddelijke diensten gecelebreerd (71).

Op Herzele zelf had het hospitaal ongeveer 24 bunder eigendom (72). De pastoor van Herzele bewoonde ook lange tijd een deel van het huis van het hospitaal (73). In 1612 was de kapel nog zeer schoon en kon zij met weinig geld gerestaureerd worden. Het huis echter is in een zeer vervallen toestand; alles viel in puin door de slordigheid van de ene overblijvende kloosterlinge (74). Tot 1630 woonde de pastoor van Herzele in het hospitaal; maar hetzelfde jaar nog werd het bewoond door de kapelaan van het hospitaal die dan nog jaarlijks een vergoeding van 200 fl. krijgt, die voortkwamen uit de opbrengst van de goederen van dit hospitaal. In 1631 wonen de pastoor van Herzele en de kapelaan van het hospitaal weer samen in het huis van het hospitaal (75).

Op 10 oktober 1645 voegde Mgr. Boonen, aartsbisschop van Mechelen, bij de kapelanie van het hospitaal van Herzele, deze van het kasteel, gesticht ter ere van Sint Jan in de parochiekerk; maar van dan af moest de kapelaan van het hospitaal in de parochiekerk de vroegmis lezen op zon- en feestdagen en ook tweemaal in de week in de parochiekerk mis lezen, maar het onderhoud van de kapel van het hospitaal bleef ten laste van de kapelaan (76).

In 1689 zegt de deken van Oordegem dat de kapel van het hospi-

---

(66) R.A.G., nº 1319. Leenboek van het Land van Aalst, blz. 13-20.
(67) Stadsarchief te Gent. Acten en contr. Keure 1435-1436, 126 v.
(68) **C. Van Gestel,** *Historia sacra et profana archiepiscopatus Mechliniensis.* Den Haag, 1725. Zie Herzele.
(69) Schepenboek van Aalst, jaar 1549, blz. 75 : « joncvrauwe Catherina van Campene was vrauwe ende meesterse int hospitael van Herzeele ».
(70) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1599.
(71) Idem. Visitatieverslag 1600.
(72) Idem. Visitatieverslag 1601.
(73) Idem. Visitatieverslag 1603.
(74) Idem. Visitatieverslag 1612.
(75) Idem. Visitatieverslag 1630 en 1631.
(76) **F. De Potter en J. Broeckaert,** *Geschiedenis der Gemeenten van Oost-Vlaanderen.* Herzele, blz. 61.

taal en haar paramenten slordig en vuil zijn en dat de pastoor geen de minste hulp heeft van de kapelaan, die zelfs geen Vlaams kent (77).

In 1692 is alles zo vuil en zo slecht geworden, zodat de deken verbiedt in de kapel nog langer mis te lezen, want van het hospitaal zelf valt het ene na het andere in en niets wordt nog hersteld (78).

In 1738 zegt deken Van der Donckt dat het klooster van de zusters van Herzele, en daardoor bedoeld hij het hospitaal, lange tijd opgehouden heeft te bestaan. De kapelaan heeft enige herstellingen gedaan aan huis en kapel, zodat hij er kan in wonen en ook in de week in de kapel Mis kan lezen (79).

2. Serskamp.

In 1148 schenkt Robertus, deken van Belle of Schellebelle, de kerk van Serskamp met al haar bezittingen en aanhankelijkheden, maar zonder het personaatsrecht, aan de abdij van Drongen, doch deze abdij moet er een nonnenklooster van Norbertinessen oprichten. Nikolaas, bisschop van Kamerijk, keurt die overdracht goed en de abdij stelt de proost van het klooster aan (80). Dit alles gebeurde dus kort nadat de seculiere kanunniken van Drongen door reguliere werden vervangen. Dit klooster zou gedurende eeuwen met de Norbertijnerabdijen van Drongen en Grimbergen in nauwe betrekkingen blijven.

Slechts een goede eeuw bleven de Norbertinessen te Serskamp, want reeds in 1256 verhuisden zij naar het dichtbijgelegen « Tussenbeke », in die tijd wijk van Schellebelle, omwille van een groot aantal « adders » of kleine vergiftigende diertjes, die op de oude plaats verbleven en er het leven van de kloosterlingen onmogelijk maakten (81).

Het nieuwe domein groeide zoals het oude aan door giften, aankopen en een goed onderlegd bestuur.

Op 20 december 1417 verwittigt abt Petrus van Prémontré de prelaat van Drongen, de kloosterzusters te bezoeken en beveelt hij de proost af te zetten, zo hij dit nodig moest achten, daar het aan zijn nalatigheid te wijten is dat de economische toestand van het klooster benard is (82).

De kronijk vermeldt dat de proost van Tussenbeke in 1567 naar Drongen teruggeroepen werd en een kloosterling uit de Norbertijnerabdij van Ninove als opvolger kreeg (83).

Van de 15 tot de 18 februari 1572 (84) werd in de Norbertijnerabdij van Park-bij-Leuven, onder voorzitterschap van de abt van Floreffe, een provinciaal kapittel gehouden, waaraan veertien prelaten deelnamen. Drie en dertig artikelen werden gestemd. Het 23ste artikel

---

(77) R.A.G. Archief Bisdom Gent. Visitatieverslag 1689.
(78) Idem. Visitatieverslag 1690 en 1692.
(79) Idem. Visitatieverslag van 1738 en 1762.
(80) Archief oude abdij Drongen. Fondaties I, 109 en 11, II.
Miraeus, *Opera diplomatica*, III, 47.
(81) Lindanus. De Teneraemunda.
(82) **De Smet,** *Descriptio de origine conventus*, blz. 716.
Archief oude abdij van Drongen. Fondatien I, 136-137; II, 38-49.
(83) **De Smet,** *Descriptio de origine conventus...*, blz. 655.
(84) **E. Valvekens,** *De Zuid-Nederlandse Norbertijnenabdijen en de opstand tegen Spanje*. Leuven, 1929. Zie maart 1576-1586.

vertrouwde, met toestemming van de abt van Drongen, de zorg van het klooster van Tussenbeke toe aan de abt van Ninove. Doch al die artikelen waren buiten weten en zonder toestemming van de generaal-abt Joannes Despruetis gesteld, die ze dan ook alle en vooral artikel 23 zou afwijzen. Toen hij dan de 7 februari daaropvolgend bij zijn bezoek te Tussenbeke er een kloosterling uit Ninove aantrof, toonde hij zich misnoegd, en te Drongen, waar hij op 10 maart aankwam, gebood hij, dat na de dood van de huidige proost, er geen ander mocht benoemd worden tenzij een kloosterling uit Drongen (85).

Toen enkele tijd later, bij de Geuzen Troebelen, de kloosterling uit Ninove zijn post verlaten had, werd op bevel van de generaal-abt de plaats bezet door een kloosterling uit Drongen (86).

De beeldenstorm van 1566 moet het klooster niet gespaard hebben; in 1576 immers op 26 mei, consacreert de bisschop van Kamerijk, drie altaren te Tussenbeke (87). Bij de verdere onlusten, twee jaar later, was het voor de nonnen niet meer mogelijk te Tussenbeke te blijven. In 1578 werd het klooster geplunderd, totaal verwoest en de kloostergemeente verdreven (88).

Onder priorin Anna Baers trachten zij hun refugiehuis, door deze priorin aangekocht, te Gent in de straat genaamd « De Reep » te bereiken, maar te vergeefs (89). In elk geval in 1585 woonden de Norbertinessen van Tussenbeke op het klein Begijnhof te Gent, waar op 24 november een novice het kleed ontving. In 1589 en 1590 verbleven zij te Aalst, wanneer de gemeenschap 12 leden telde. Later keerden ze terug naar Gent (1592 en 1596), totdat zij in 1599 opnieuw te Tussenbeke belanden (90).

De 17de eeuw was de vervalperiode van het klooster, omwille het gebrek aan innerlijke orde. Welke macht de abt van Drongen over het nonnenklooster van Tussenbeke bezat, leren wij best uit een klein conflikt van het jaar 1630. De suppriorin was gestorven en vijf dagen later stelde de proost na raadpleging van de priorin een nieuwe suppriorin aan. Doch door het hoger genoemd gemis aan innerlijke orde, handelden zij boven hun rechten en zonder de nodige bevoegdheid. De prelaat van Drongen zond zijn prior met nog een kloosterling naar Tussenbeke en in volle kapittel werd een brief voorgelezen waardoor de benoeming nietig verklaard werd. « Wij immers hebben alle jurisdictie en gezag over de zusters, zodat onze prelaat niet enkel hun vader-abt is, maar ook hun overste met volstrekt gezag bekleed : hij alleen stelt de priorin en onderpriorin aan, ziet de jaarlijkse rekening na. Zonder zijn toestemming mag het klooster

(85) **De Smet,** *Descriptio de orgine conevntus...*, blz. 657.
(86) Ibidem, blz. 672.
(87) Ibidem, blz. 659.
(88) Ibidem, blz. 664 : « totalis Tusschenbeke destructio ».
(89) Ibidem, blz. 658, doch dat is niet zeer duidelijk. Het oorspronkelijk handschrift van de kronijk heeft : « Priorissa Anna Baers emptae domus a Marco Balbraen Gandavi in vico qui dicitur « Den Reep » site, primam nono octobris assignatam persolvit summam 50 videlicet librarum; aliamque totidem librarum iidem persolvit sequenti anno 22 novembris, item et anno 1576 alias 22 libras persolvit ».
(90) **De Smet,** op. cit. 1585, blz. 672; 1587, blz. 672; 1589, blz. 673; 1590, blz. 674; 1592, blz. 674; 1599, blz. 676.

niets verhuren, niemand in de orde opnemen enz. Deze rechten hebben de prelaten van ouds ongerept bewaard; deze rechten blijven tot nu toe nog van kracht en zijn in gewoonte overgegaan ». Het schijnt echter dat de abt van Ninove, uit wiens klooster de proost was, en de proost zelf meer verantwoordelijk waren voor de verkrachting van Drongens rechten dan de priorin : de proost moest dan ook een stuk ondertekenen, waarin hij verklaarde dat hij verkeerd gehandeld had, niettegenstaande de abt van Drongen, dezelfde zuster als suppriorin wilde aanstellen (91).

Tijdens de oorlogen van Lodewijk XIV in ons land moesten de kloosterlingen van Tussenbeke weerom op de vlucht gaan en zo wonen zij in 1677 bij de Zwarte Zusters te Dendermonde (92).

In 1705 werd de zorg voor de Norbertinessen van Tussenbeke overgedragen aan de Premonstratenzers van Grimbergen-bij-Vilvoorde. Onder het beheer van de abdij van Grimbergen kende het klooster van Tussenbeke zestig jaar lang ongeluk en tegenspoegd : brand in sacristij, in eetzaal en dan de kerkornamenten (93), geld verschieten om te oorlogen tegen de Turken, verlies van 4.000 fl. door onweders en processen (94).

Het klooster van Tussenbeke werd op 17 maart 1783 onder Jozef II opgeheven (95) en werd op 18 juni 1783 geëvacueerd (96).

3. Velzeke.

Het klooster van Velzeke heeft zijn ontstaan te danken aan de liefdadigheid van de edele Heer van de Heerlijkheid van Zottegem : het werd waarschijnlijk gesticht in 1344 door burggraaf Melun, echtgenoot van Isabella, gravin van Antoing, vrouw van Espinay en Sottenghien.

De heerlijkheid van Zottegem ging door huwelijk van de familie

---

(91) Ibidem, blz. 695.
(92) Archief oude abdij Drongen, N° 4. Continuatio Chronici 1661-1698.
(93) *Annales du cercle archéologique de Termonde*, T. XVII (1914), blz. 144.
(94) R.A.G. Abdij Ninove. Chron. ms f. III.
(95) Archief Norbertijnerabdij Grimbergen. Staat van Goederen 1781.
Fr. De Potter en J. Broeckaert, *Geschiedenis der Gemeenten van Oost-Vlaanderen.* Gent, 1864. Drongen, blz. 97, Wetteren, blz. 279.
(96) **M. De Meulemeeste C.SS.R.,** *Le monastère des Norbertines de Tusschenbeek.* Dendermonde, 1914.
Idem., *Les sœurs Norbertines de Tusschenbeek,* in Anal. Praemontratensia, 1928, blz. 30-44 en 1929, blz. 192-199.
Idem., *La vie conventuelle chez les sœurs Norbertines à Tusschenbeek,* in Anal. Praem., 1928, blz. 242-265.
Idem., *Les sœurs Norbertines de Tusschenbeek. Les droits paroissiaux à Cherscamp,* in Anal. Praem., 1929, blz. 306-319.
Idem., *Le domaine du monastère des sœurs Norbertines de Tusschenbeek,* in Anal. Praem., 1928, blz. 337-350.
Idem., *Le monastère de Tusschenbeek. La suppression,* in Anal. Praem., 1930, blz... 270-283.
C. Van Gestel, *Historia sacra et profana Archiepiscopatus Mechliniensis.* Den Haag, 1725, dl. II, blz. 275-276.
Le grand theatre sacré du duche de Brabant. Den Haag, 1729, dl. I, blz. 368-369.

Melun over naar de familie « de Luxembourg » en verder nog door huwelijk naar de graven van Egmont.

De stichting zette in te Zottegem, doch werd kort nadien naar Velzeke overgebracht, oorspronkelijk aangelegd als « Passantenhuis » of voor passante pelgrims en reizigers, die er nachtverblijf mochten aanvragen; de zusters stonden in voor de verpleging en verzorging van zieken en noodlijdenden.

Die zusters waren, hoogstwaarschijnlijk, reeds vóór 1580, Grauwzusters, derde ordelingen van Sint Franciskus.

In 1580 werd hun klooster door de beeldenstormers verwoest met aan hun hoofd een zekere geus de la Noue, een fransman; hij mishandelde en verjoeg de zusters uit hun convent en niet een zuster keerde terug.

In 1585 richtte Filips van Egmont, kastelein, zich tot de provinciaal van de Minderbroeders om de kloostergemeente terug te bevolken. Op dat bevel kwam moeder Joanna Van Cullem, grouwzuster van het voormalig klooster van Viane, naar Velzeke om het hospitaal en het klooster her in te richten. Zij was eveneens derde ordelinge van St. Franciskus en bracht te Velzeke in gebruik de Regels en Constitutiën van het klooster van Viane, in 1483 goedgekeurd in de vergadering van Wijzenbeke, herzien in 1528 op het kapittel van Bassée, daar Leo X in 1581 de Grauwzusters verhief tot de Reguliere Derde-Orde onder de rechtstreekse bescherming van de Minderbroeders.

In 1604 en 1639 werd het klooster geteisterd door twee grote brandrampen, terwijl de derde brand van 1728 bijna het ganse klooster in puin legde. Ongeveer twintig jaar later was het toch weer opgebouwd en van toen af werd speciaal gezorgd voor de geesteszieken en werd onderdak verleend aan de vrouwen.

In 1794 werd door de Franse Republiek een belasting geëist van het klooster en werd het evenals de anderen afgeschaft en werden de goederen verbeurd verklaard. De overste echter verzette zich tegen de gewapende macht, wanneer zij binnendrong om de zusters uit hun klooster te verjagen. Werkelijk de zusters werden niet aan de deur gezet; zij bleven totdat zij van Napoleon in 1810 door een kerkelijk besluit verkregen dat hun statuten en voorrechten werden goedgekeurd. Na de Franse Revolutie werden de Grauwzusters hervormd en tot op onze dagen gesteld onder de leiding van de diocesane overheid (97).

ZONNEGEM. *G. De Smet.*

---

(97) *Inleiding op de Regel en Constituties der Grauwzusters Penitenten.* Gent, 1952.
P. Martinus Goyens O.F.M., *Lotgevallen van het klooster te Velzeke.* Gent, 1897.
Fr. De Potter en J. Broeckaert, *Geschiedenis der Gemeenten van Oost-Vlaanderen,* Vde reeks, 7e deel. Gent, 1900. Zie Velzeke.
C. Van Gestel, *Historia sacra et profana Archiepiscopatus Mechliniensis* Den Haag, 1725, dl. II, blz. 304..

VAN LUL

MIJMERING BIJ WIJZE VAN INLEIDING

Toen ik nog een kleine jongen was, tijdens de oorlog die de gazeten geschiedschrijvers sindsdien hebben bestempeld als « de eerste wereldoorlog », mocht ik regelmatig mede wanneer moeder, met een linnen zakje onder de arm, den buiten aftrok op zoek naar wat aanvulling van onze magere rantsoenen. Meestal brachten die speurtochten ons langs 's Gravenkerselaar, waar Onkel Gust, de jongste broer van mijn grootvader, een kleine hoeve bezat. Terwijl moeder in diepzinnige gesprekken verwikkeld was over de benarde tijd en over de opeisingen van arbeiders, van wol, van koper, enz. en over vader van wie we nu zoveel jaren al niets meer vernomen hadden, zat ik op een laag biezenstoeltje nevens « Meetje », mijn overgrootmoeder die bijna blind was en uren lang kon vertellen over haar jeugd. En wanneer de groten dan kloegen over de lastige tijd, en vonden dat de Amerikaanse cerealine van het « komiteit » ditmaal zo eigenaardig rook, en dat « Wilson zijnen beer » — zoals het in kisten uit de Verenigde Staten toegezonden spek werd genoemd — bepaald teveel naar houthars smaakte om eetbaar te zijn, liet Meetje bijna onopgemerkt er tussen vallen « Jamaar, gijlieden hebt de hongerjaren niet gekend. Hadden we toen maar zoiets gehad... » en met een lichte zucht hervatte ze dan de paternoster die in de zak van haar blauwe voorschoot stak, en zette het onderbroken gebed voor de afgestorven familieleden voort tot wanneer ze tenslotte toegaf aan mijn gevraag en ook wat vertelde over de in onze streek nog steeds beruchte hongerjaren, de periode van omstreeks 1845 tot 1850, toen de aardappelplaag heerste en de graanoogst driemaal achtereen mislukte, terwijl het vlas nergens nog aftrek vond. In plaats van met kantwerk en weven de boterham te verdienen zoals zij het tot dan altijd gedaan hadden en weten doen door hun ouders en grootouders, moesten de arme lieden hun brood gaan bedelen bij de boeren, die zelf helemaal ten gronde gingen. In de diepste nood aten ze dan zaankruid en hondsribbe, en andere kruiden, die als bij mirakel de volgende dag weerom weelderig tierden in de weiden. En omdat de gendarmen verboden zonder vergunning te vissen ging men bij nacht netten spannen in de Dender en heel vaak werd er gevochten om een baars of zelfs om een ongelukkige kikvors die in de mazen was verstrikt geraakt.

Op school had ik van die « hongerjaren » nooit gehoord, en de klad Frans die ik toen reeds geleerd had, was voldoende om mij te doen begrijpen uit mijn geschiedenisboek dat « Le règne de Leopold I^{r} fut caractérisé par une prospérité générale ». Moeder, wie ik om uitleg vroeg over die schijnbare tegenstrijdigheid, meende dat men misschien de hongerjaren vergeten was toen het boek werd geschreven, of dat de Koning zelf daarvan niets had gemerkt, of zoiets. Ik wist toen

nog niet hoeveel officiële leugens er nodig zijn om het prestige van het vaderland hoog te houden, en nam me heilig voor de ware toestand eens na de oorlog uiteen te zetten aan mijn onderwijzer, zodra we terug zouden naar school gaan te Brussel. De arme man zou mij, eilaas, geen les meer geven, want reeds de eerste dagen van de oorlog was hij gesneuveld in de slag bij Halen. En nooit heb ik de gelegenheid gevonden om mijn geschiedenisboek te laten verbeteren.

Meetje vertelde ook over Pieter, die later haar man werd, en over zijn broers en zijn vader Domien die ze gekend had toen zij zelf nog een klein meisje was. Domien en haar eigen ouders woonden vlak nevens mekaar, en om de lange winteravonden door te brengen gingen ze vaak bij elkaar « ontsteken ». Domien, die geboren was in 1778, kon dan zitten vertellen over de Fransen en hoe hij het klooster t' Affligem had zien branden tot 's Gravenkerselaar, en hoe hijzelf zich in het kreupelhout meermaals had moeten verschuilen toen ze kwamen mannen ronselen om in te lijven bij het leger van Napoleon. Ja, hij had de keizer zelfs eens gezien toen hij voorbijtrok aan de Oliemeersen met zijn leger, naar Waterloo, voor de laatste tocht. En mij, kleine jongen en verre nazaat van Pieter en van Domien, scheen het toe alsof ik zelf dat allemaal voor mijn ogen zag voorbijvlieden. En hoe dan, onder den Hollander, het verboden was varkens te slachten zonder toelating, en de ouders van Meetje, die tevens een herbergje en een winkel hielden, eens bezig waren een zwijntje te branden toen de maréchaussées aankwamen. Ze hadden het beestje in de schouw gestopt, maar zodanig hoog dat de ladder waaraan het vastgebonden was, van buiten kon gezien worden. Die maréchaussées hadden echter van niets gebaard want Domien, die mede had helpen kelen, was buiten gekomen en had die mannen iets in de hand gestopt.

Meetje is lang dood, meer dan dertig jaar. Ze heeft de leeftijd van 93 jaar bereikt en haar man een halve eeuw overleefd. Van haar vier zonen had zij er ook twee weten sterven, struise kerels nochtans, met een lange zwarte baard zoals mijn grootvader en onkel Gust er een hadden, ofschoon die reeds begon grijs te worden. En dat mijn eigen haar toen ongeveer spierwit was maakte het voorwerp uit van mijn grootste bekommernis. Immers, nooit zou ik aldus gelijken op de jongens van Meetje, de vier schoonste mannen van de parochie, allemaal meer dan zes voet lang, sterk als beren maar te zacht om een vlieg te doden.

Allemaal zijn ze verdwenen, Meetje en haar vier zonen, mijn grootvader, onkel Gust, mijn moeder, en ze zullen mij niet meer vertellen, over hun jeugd, over de Fransen, over den Hollander, over de hongerjaren, over de cholera die in de jaren zestig hele straten wegmaaide op een week, over de jaren tachtig toen het eerste graan uit Amerika hier werd ingevoerd en veel kleine boerkens hun hof moesten verkopen om naar de koolputten in het Walenland te gaan wroeten. Een broer van Wantje van der Donck was er ook heengegaan, maar die was ginder rijk geworden en had zich in de politiek gewaagd, naar men zei. Wantje zelf, een sinds vele jaren gepensioneerde onderwijzer, was herbegonnen met wat les te geven aan enkele bengels die, zoals ik, hun eerste onderwijs in het Frans gekregen had-

den, en hij legde ons gewetensvol uit hoe men Pi moest berekenen, en hoe dat in de praktijk nodig was wanneer men de afmetingen van de wielen van een boerenkar kende. Die Pi en dat wiel konden ons bitter weinig schelen, maar wat Wantje intussen er bij vertelde was duizendmaal interessanter. Ik heb hem nooit horen « Meester » noemen, tenzij door mijn moeder, die vroeger nog bij hem had « gezeten » daar hij een vriend van haar eigen vader was geweest, en derhalve het vertrouwen van de familie genoot tijdens de schooloorlog. Wantje was van ongeveer 1835 en had dus ook de hongerjaren meegemaakt waarover mijn Meetje zo vaak vertelde. Maar zijn vader was een grote boer geweest en hij-zelf was in die tijd in de kostschool te Ternat, zodat zijn herinneringen aan die periode vager waren. Maar de geschiedenis en de legenden van alle kapellekens, van het klooster t' Affligem en zijn onmetelijk bezit, van kludden en de « baarnevrouw », kende hij op zijn duimpje.

Meetje en Wantje, gij beiden hebt mij voorzeker de liefde ingeprent tot het verleden, het vroegere leven van de streek waar gij beiden geleefd, geliefd en geleden hebt zoals uw ouders en uw grootouders vóór u, en zoals uw kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen na u. Want zodra ik het maar enigszins kon, ben ik zelf gaan snuffelen in oude papieren, op de zolders van gemeentehuizen en oude hoevekens, om maar iets meer te vernemen over het kleine land van waar ik kom, het landje van een dozijn dorpen waar iedereen familie is van elkaar en waar de mensen met elkaar meeleven en meevoelen. Daarom dank ik u.

DE of VAN LUL(LE) of LIL(LE)

Te Geraardsbergen en in de omliggende gemeenten aan weerszijden van de taalgrens en in de drie provinciën : Oost-Vlaanderen, Henegouwen en Brabant, ziet men in de 16e eeuw die naam opduiken die zich in de 17e en de 18e eeuw geweldig verspreidt om daarna heel wat te verminderen.

Te Mechelen bestaat de naam zonder onderbreking sinds tenminste het begin der 16e eeuw, en ook in Nederland vindt men hem, in Noord-Brabant en Overijsel. Het is niet bekend of al die families met elkaar verwant zijn.

De schrijfwijze van de naam is in de 17e eeuw nog onvast : « van » en « de » wisselen voortdurend af, en worden nu en dan wel eens « van de Lulle ». Gemakkelijkheidshalve werd, zo mogelijk, voor elk gezin de naam behouden die voorkomt bij het huwelijk.

Evenmin als welke genealogie ook, boogt de hier volgende op volledigheid. Hoofdbron was het Rijksarchief Gent, Fonds Geraardsbergen; verder werd gebruik gemaakt van de parochieregisters en de burgerlijke stand van de vermelde gemeenten. In bijlage volgen een paar stamreeksen van families welke niet konden verbonden worden, zeer vermoedelijk bij gebrek aan de nodige documenten.

De oudste gekende (mij welwillend door dhr Ir. Paul Lindemans

medegedeelde) vermelding is die van Pietre de Lulle, cit. Herne 1517, mogelijk de grootvader van Pieter de Lul, cit. Geraardsbergen 1574. Gelijktijdig vinden we Jonas van Lille, waarschijnlijk een broer of neef van de tweede Pieter, zoals blijkt uit het feit dat hun kinderen en kleinkinderen heel regelmatig bij elkaar optreden als peter, meter, voogd of getuige; alsook een groep te Moerbeke (Viane) waar eveneens steeds dezelfde voornamen, peters en meters voorkomen, en die hoogstwaarschijnlijk via een onbekende zoon van Jan fs Pietre tot dezelfde familie behoort.

I. — **PIETRE DE LULLE,** cit. Herne 1517, × 1) *Cathelyne Stevenyns,* van wie :

1) **Jan,** volgt sub II;
× 2) *Lysbetten Permans,* van wie :
2) **Baeten,** × *Claes van der Roost;*
3) **Margriete,** × *Gheert de Nayer.*

II. — **JAN DE LUL,** wsch. vader van :

1) **Pieter,** volgt sub III;
2) **Jonas,** volgt sub III-bis;
3) **N.,** volgt sub III-ter.

III. — **PIETER DE LUL,** cit. Geraardsbergen 1574, vader van :

1) **Adriaan,** volgt sub IV;
2) **Berthel,** volgt sub IV-bis;
3) **Jonas,** volgt sub IV-ter;
4) **Anna,** × Geraardsbergen 23-11-1624 *Petrus van den Haute;*
5) **Adriana,** × Geraardsbergen 11-8-1626 *Paschasius de Clerck.*

IV. — **ADRIAAN VAN LIL,** † Geraardsbergen 21-2-1620, vader van volgende kinderen, geb. en gedoopt te Geraardsbergen :

1) **Johannes,** volgt sub V;
2) **Adrianus,** ° 22 november 1613;
3) **Cornelia,** ° 13 augustus 1615;
4) **Berthel,** tweelingbroeder, × 7 juli 1639 te Galmaarden *Adriana de Mol;* vestigde zich te Tollembeek, waar geboren :
   a) een kind in juni 1641;
   b) *Anna,* ° 28 november 1648;
5) **Willem,** ° 20 juni 1618;
6) **Nicolaas,** die † Geraardsbergen 21 maart 1659; × met *Maria Chrestienne,* van wie :
   a) *Yolenta,* ° circa 1649;
   b) *Gieleken,* ° Geraardsbergen 16 november 1654.

V. — **JOANNES VAN LIL,** ° Geraardsbergen 4 november 1610; × 1) *Elisabeth de Landtsheere,* van wie :

1) **Joannes,** volgt sub VI;
2) **Petronella,** ° 19 maart 1647.

Uit zijn tweede huwelijk, met *Paschasia de Landtsheere,* werden geboren eveneens te Geraardsbergen :

3) **Joanna,** ° 21 maart 1649; × Geraardsbergen 12 april 1682 *Joannes Claus;*
4) **Petrus,** ° 20 augustus 1652; × Geraardsbergen 4 februari 1677 met *Emerentiana Preudhomme,* die † vóór haar man in hun woning in de Dutschestrate op 11 april 1694. Uit dit huwelijk werden te Geraardsbergen geboren en gedoopt :

a) *Petronilla,* ° 1 april 1679, † vóór 1694;
b) *Jan-Baptist,* ° 24 juni 1681, † vóór 1694;
c) *Anna,* ° 9 augustus 1683, † vóór 1694;
d) *Adriaan,* ° 29 november 1686;
e) *Jan,* ° 8 april 1689, « geselle van het gilde van rethorica », † z. nak. in zijn woning « op de stedevesten achter het pastoreel huys » te Geraardsbergen op 20 februari 1766. Was × ibid. 12 september 1764 met *Maria Theresia Hoogstoel,* wed. Anthon Sergeant die † ibid. 18 mei 1766.
f) *Anthonette,* ° 29 februari 1692;

5) **Christiaan,** volgt sub VI-bis.
Na het overlijden van Paschasia de Landtsheere te Geraardsbergen op 21 januari 1659 hertrouwde Joannes van Lil in zijn geboortestad op 3 augustus van hetzelfde jaar met *Anthonia Jacobs,* van wie geboren te Geraardsbergen :

6) Maria, ° 26 december 1660;
7) **Margarita,** ° 30 mei 1664.

VI. — **JOANNES VAN LIL,** geboren circa 1643, × Geraardsbergen 3 maart 1669 met *Adriana Bemindt* (die † als weduwe te Geraardsbergen 20-1-1721, 80 j. oud); zij hadden, geboren en gedoopt te Geraardsbergen :

1) **Joannes,** volgt sub VII;
2) **Willem,** ° 17 februari 1673;
3) **Petronilla,** ° 13 juni 1674;
4) **Joos,** volgt sub VII-bis.

VII. — **JOANNES VAN LIL,** ged. Geraardsbergen 14 september 1670, meester kuiper op de hoek van de Gaffelkin- en Vlieghuytstraten, waar hij † 18 april 1715. Was × 's Gravenbrakel 11 november 1691 met *Jenne Guillet* (° 's Gravenbrakel 9 juni 1669, dr. van Anthoine (° 's Gravenbrakel 24-7-1636 fs Pier Guillet en Anna Hanart) en Marguerite Le Mor; † Geraardsbergen 2 januari 1732), van wie geboren te Geraardsbergen (behalve vermoedelijk de laatste) :

1) **Joannes Antonius,** volgt sub VIII;
2) **Josyne,** ° 28 februari 1694, × Geraardsbergen 7 februari 1717 met *Pieter Cuvelier,* winkelier in de Gaffelstraete (die er † 28-8-1740);
3) **Pieter,** ° 16 november 1695, × Geraardsbergen 21 oktober 1722 met *Marianne van der Meynsbrugge* (die † Geraardsbergen 19 mei 1778). Was handelaar in dranken en meester kuiper in het huis aan de Nieuwstraete dat hij op 28 maart 1735 voor 800 gulden had gekocht van Gillis Imbert. Hij overleed te Geraardsbergen op 5 mei 1778. Uit zijn huwelijk werden geboren en gedoopt te Geraardsbergen :
   a) *Joanna Adriana,* ° 4 maart 1724, « spellewerkster », bleef ongehuwd bij haar ouders inwonen; cit. 23 februari 1795. Op 15 april 1776 ontvangt ze van haar ouders als geschenk een rente van 600 Fl. kapitaal, die 24 fl. interest afwerpt, ten laste van Frans van Huffel, op zijn huis aan de Nieuwstraat. Op 23 februari 1795 in aanwezigheid van haar nicht Maria dr. Dominicus draagt ze diezelfde rente over aan Petrus Canivee.
   b) *Maria Joanna,* ° 8 oktober 1725, jong gestorven;
   c) *Maria Joanna,* ° 5 december 1726, jong gestorven;
   d) *Joannes Antonius,* ° 19 februari 1728, jong gestorven;
   e) *Dominicus,*° 12 december 1730, handelaar in wijn en brandewijn met zijn ouders; was × Geraardsbergen 19 oktober 1760 met *Joanna van Liefferinge* en † Geraardsbergen 16 maart 1766. Hij liet na :
      i) *Joanna Catharina,* ° 11 juli 1763, † vóór haar vader;
      ii) *Maria Judoca,* ° 14 oktober 1764; † ongehuwd Geraardsbergen 8 april 1820;
4) **Jenne,** ° 19 januari 1698, × *Arnault van der Haegen* (die † Geraardsbergen 12-9-1780);
5) **Maria,** ° 8 mei 1703, × Geraardsbergen 13 februari 1731 met *Petrus Escarné;*
6) **Joseph,** ° 2 augustus 1705, jong gestorven;
7) **Carolina,** ° 26 maart 1708, † ongehuwd Geraardsbergen 7 augustus 1730;

8) **Anna Catherina,** ° circa 1712, × Geraardsbergen 2 mei 1733 met *Antoine Jean Claus,* kleermaker, en † Geraardsbergen 23 april 1800, oud 88 jaar.

VIII. — **JOANNES ANTONIUS VAN LIL,** ° Geraardsbergen 11 september 1692, aldaar × 4 februari 1719 met *Anna Margareta Roman,* van wie :

1) **Joannes Antoon,** gehuwd te Geraardsbergen 25 oktober 1742 met *Elisabeth de Coninck* (° Vlierzele 9 september 1705, dr. van Anthoon en Anthonia de Batselee), van wie :
   a) *Joannes Antonius,* ° Geraardsbergen 12 november 1743;
   b) *Arnoldus Benedictus,* ° Geraardsbergen 19 juli 1745;
   c) *Joanna,* ° Pollare 28 april 1747, × Aalst 6 juni 1775 met *Judocus Michiels,* werkman, en † vóór haar man te Aalst in haar woning aan de Nazaretttestraat op 14 juni 1823 onder de naam « Van Lulle ».

   Na de dood van zijn vrouw hertrouwde hij met *Maria Seminck,* wed. Danckaert, op 17 oktober 1754 te Vlierzele, waar hij zich vestigde op de wijk Moorleghem (1) en overleed op 23 april 1768.
2) **Jan-Baptist,** volgt sub IX;
3) **Maria Petronilla,** ° 16 oktober 1721 te Geeraardsbergen;
4) **Francisca Petronilla,** ° 17 november 1722 te Geraardsbergen, × ibid. 16 maart 1749 met *Jacobus Sergeant* en † ibid. 20 februari 1754.

IX. **JAN BAPTIST VAN LIL,** ° Geraardsbergen 7 oktober 1719, cit. 1784 als voogd zijner kleinkinderen; was × Geraardsbergen 16 april 1740 met *Marianna Peteghem,* van wie, geboren te Geraardsbergen :

1) **Philippus,** volgt sub X;
2) **Joannes,** ° 8 februari 1743, « meester vleeschouwer » te Geraardsbergen, leent fl. 600 aan Martinus van Achter op 21 mei 1793.

X. — **PHILIPPUS VAN LIL,** ° Geraardsbergen 4 februari 1741, overleden te Haaltert op 15 september 1788. Was gehuwd : 1) te Mere op 4 februari 1762 met *Cornelia de Coninck,* wed. Pieter Matthijs (° Denderhoutem 11 augustus 1739 van Judocus en Johanna Scheerlinck, en † Mere 8 mei 1784) (2), van wie geboren te Mere ('s Gravenkerselare thans Haaltert) :

1) **Franciscus,** ° 22 januari 1764, kleermaker, × Ninove met *Maria-Joanna Smet,* van wie geboren te Mere :
   a) *Jan-Baptist,* ° 20 november 1789, † Mere 18 Floreal XIII als leerling kleermaker;
   b) *Rosalie,* ° 4 april 1793; † Haaltert 11 oktober 1869; was × Haaltert 7 juni 1821 met *Domien de Loose,* landbouwer te Haaltert (z. Cornelius en Judoca van Cauter);
   e) *Dominicus,* ° 20 september 1796, † Mere 22 Frimaire IX;
   d) *Petrus,* ° 5 Brumaire IX;
   e) *Joannes,* ° 1800, † ongehuwd op het ouderlijk hof 22 februari 1895;
2) **Petrus,** ° 20 oktober 1765, jong gestorven;
3) **Jan-Baptist,** ° 2 juni 1767, × Haaltert 27 juli 1795 met *Maria Judoca van de Velde,* van wie :
   a) *Joanna,* † Haaltert 26 september 1796;

---

(1) Luidens een op 5.2.1759 door pastoor Demaret gehouden telling woonde op Moorleghem het gezin : Joannes van Lille en Maria Seminck, met 2 kinderen der vrouw : Joannes Danckaert, paasplichtig, en Petrus Danckaert, 8 jaar oud. Zijn dochter Joanna, werd dus niet bij hem opgevoed, misschien wel te Aalst, waar ze huwde.

(2) Zij overleed in haar « gehuysde hofstede gestaen ende geleghen binnen de parochie ende baronnie van Meire daer men noemt den graven Kersselaer, oost ende noort de straete, zuydt Maximiliaen van den Steene, ende west den armen van Haeltert » die ze samen met 75 roeden had geërfd van haar eerste man. Het goed is sindsdien ononderbroken in het bezit van de afstammelingen gebleven. De wijk 's Gravenkerselare werd in 1802 door Mere genaast aan Haaltert.

4) **Adriaan,** ° 3 mei 1796, × Mere 16 september 1790 met *Albertine Meganck* (° Haaltert van Gillis en Catharina de Bolle, † ibid. 9 augustus 1851, weduwe). Uit dit huwelijk werden geboren te Haaltert:

a) *Susanne,* ° 1797, † Haaltert 4 januari 1868; was × 1) 11 oktober 1821 met *Benedictus de Schutter* (wever te Haaltert, z. Cornelius en Elisabeth Schouppe); 2) met *Donatus Mertens,* landbouwer;
b) *Judoca,* ° 7 Thermidor XI, × Haaltert: 1) met *Domien van den Bremt,* die † Nieuwerkerken 25 juni 1830; 2) 26 november 1834 met *Johannes Bogaert,* wagenmaker te Denderhoutem (z. Jan-Bapist en Bernardina Callebaut);
c) *Jozef (van Lul),* ° 12 Nivose IX, † ongeh. Haaltert 23 juli 1845, thuis;
d) *Jeanne (van Lul),* ° 8 Messidor XIII, † Haaltert, Ede, 16 november 1883; was gehuwd te Haaltert: 1) 19 september 1829 met *Frans Meganck,* landbouwer, die † Haaltert 9 april 1856; 2) mei 1857 met *Domien Baeyens,* landbouwer, ° Haaltert 22 september 1821;
e) *Petronilla (van Lul),* ° 11 september 1807;

5) **Joanna Francisca,** ° 11 december 1771, spinster, × Haaltert 12 september 1795 met *Constant Vijverman,* en er † 13 september 1817. Op 21 Brumaire XII ruilen zij met hun broeder en schoonbroer Dominicus « elf roe hofstede oft lochtinck gelegen te 's Gravenkerselare (Meire) palende Oost de weese Anselmus van Lil, Suyt Adriaen Schoup, West Josephus van Lil, en Noort de Straete tegen veertien roe lant gelegen op den grooten couter te Haeltert ». Al de partijen tekenen met een kruisje en verklaren niet te kunnen schrijven.
6) **Joanna Maria,** ° 20 december 1883, jong gestorven;
7) **Theresia,** ° 15 januari 1776, jong gestorven;
8) **Dominicus,** volgt sub XI;
9) **Petrus,** tweelingbroeder, ° 12 mei 1778;
10) **Jozef,** volgt sub XI-bis;
11) **Anselmus,** ° 20 april 1784, † ongeh. 7 september 1813 bij zijn broeder Josef te Kerksken, wijk Ten Boeckent.

Na het overlijden van zijn eerste vrouw, in kinderbed op 8 mei 1784, hertrouwt Philippus op 17 juni van hetzelfde jaar met *Maria Hendrickx* (° Denderleeuw, en † Haaltert 28 oktober 1791). Uit dit tweede huwelijk werden geen kinderen geboren.

XI. — **DOMINICUS VAN LIL,** ° Mere 12 mei 1778, kleermaker op het ouderlijk hof, waar † 12 juli 1839. Was × Mere 30 Thermidor XI onder de naam VAN LUL met *Petronilla d'Haeseleer* (° Mere 23 juli 1785 van Livinus en Catharina Daem en † Haaltert 27 februari 1868). Uit dit huwelijk werden geboren en ingeschreven als VAN LUL te Mere (eig. 's Gravenkerselare):

1) **Berlindis,** ° 1806, † ongeh. bij haar ouders 7 oktober 1843;
2) **Charles,** ° 31 december 1806, † 6 december 1807;
3) **Franciscus,** ° 10 oktober 1808, † ongeh. 3 december 1867;
4) **Rosalie,** ° 29 juli 1811, † 26 oktober 1812;
5) **Jan-Baptist,** volgt sub XII;
6) **Roza,** ° 2 maart 1816, × Haaltert 28 maart 1839 met *Abdon van den Steen,* wever te Kerksken, toen 26 j. (z. Frans en Maria Stockman);
7) **Pieter,** volgt sub XII-bis;
8) **Joanna,** ° 13 februari 1821, × Haaltert 28 september 1859 met *Dominicus d'Aegeleer,* landbouwer te Nieuwerkerken, weduwnaar van Maria Theresia Callebaut (z. Constant en Albertine Gees);
9) **Jozef,** ° 17 februari 1823, † ongeh. Haaltert 16 maart 1875;
10) **Augustinus Constant,** ° 8 september 1827, † ongeh. 2 april 1887;
11) **Amelia,** ° 14 november 1830.

XII. — **JAN-BAPTIST VAN LUL,** ° Mere ('s Gravenkerselare) 31 januari 1814, herbergier te Mere waar hij † 5 juli 1885. Was er × 27 oktober 1836 met *Judocus van den Steen,* « spinneres », toen 20 j. oud (dr. Augustinus en Victoria van den Bremt, † Mere 3 december 1880). Op 21 november 1846 had hij aan zijn moeder en zijn broeder Petrus « alle zijne immeuble gerechtigheden ter nalatenschap van zijnen vader » verkocht voor 80 fr.

Uit zijn huwelijk werden geboren te Mere (behalve de oudste) :

1) **Francisca,** ° Haaltert 30 augustus 1837, kantwerkster, † Haaltert 20 mei 1897. Was × Mere 21 oktober 1864 met *Karel van Impe,* horlogemaker en herbergier te Haaltert, ° Mere 23 april 1835.

2) **Augustinus Camillus,** ° 23 september 1839, wever te Mere, waar † ongeh. 9 januari 1902;

3) **Petrus,** ° 31 oktober 1842, moest wegens zijn zwakke gezondheid kantwerker op speldekussen worden, † Mere 31 mei 1921. Was er × 9 mei 1873 met *Maria Delfina de Troyer,* kantwerkster (° Mere 16 juni 1851 van Frans en Angelina van der Donckt, † ibid. 30 augustus 1933). Uit dit huwelijk werden geboren te Mere :
   a) *Leopold,* ° 25 januari 1874, † ibid. 8 september 1878;
   b) *Maria Francisca Avidia,* ° 14 mei 1875, † ibid. 15 mei 1944. Was × Mere 5 mei 1897 met *Judocus de Pauw,* kantwerker (° Mere 23 december 1872);
   c) *Maria Bellarmina,* ° 21 september 1876, kantwerkster, × Mere 11 januari 1899 met *Remi Jansegers,* landbouwer (° Mere 7 juli 1869, weduwnaar van Irma van Melkebeke);
   d) *Prudentia Leopoldina,* ° 16 september 1878, × Mere 4 december 1901 met *Edmond Volckaert,* landbouwer (° Bambrugge 22 november 1879 van Victor en Leonie Eloot);
   e) *Leopold,* ° 19 oktober 1879, † Mere 18 maart 1880;
   f) *Cyrillis,* ° 28 maart 1881, † ibid. 9 april 1881;
   g) *Justina,* ° 28 augustus 1882, kantwerkster, × Mere 22 november 1902 met *August Volckaert,* landbouwer (° Bambrugge 8-10-1881, broeder van Edmond);
   h) *Mathilde Victorina,* ° 24 april 1884, × Mere 25 april 1906 met *Remi de Winne,* landbouwer (° Mere 30 mei 1883), later winkelier te Mere;
   i) *Honoré,* ° 15 mei 1887, landbouwer in Frankrijk, waar gehuwd;
   j) *Leopold,* ° 27 april 1890, muzikant, ongehuwd;
   k) *Camille,* ° 31 maart 1893, fabriekarbeider, † Mere 2 september 1921; was × Mere 6 oktober 1920 met *Clementina Callebaut* (° Mere 18-9-1896 van Gustaaf en Franciscus Coppens), van wie geb. te Mere :
      i) *Camiel,* ° 17 oktober 1921, † ibid. 16 maart 1922;

4) **Jozef Remigius,** volgt sub XIII;

5) **Franciscus Aloisius,** ° 20 januari 1848, leerling trompetter bij het 6e linieregiment, † Antwerpen 2 april 1869 in het militair gasthuis ingevolge het springen der keel bij het trompetblazen;

6) **Benedictus,** ° 20 januari 1850, landbouwer, × Mere 30 juni 1886 met *Coleta Strobbe* (wed. Judocus Haes, ° Mere 12-5-1842, † ibid. 31-10-1909), van wie geb. te Mere :
   a) *Maria,* ° 3 juli 1887, † ibid. 24 oktober 1888.
   Hertrouwde op 27 juli 1910 met *Honorine de Troyer* (° Mere 17-1-1852, † ibid. 8-6-1915) en † Mere 26 juni 1922.

7) **Victor,** ° 30 augustus 1853, landbouwer, † Mere 15 maart 1933; was × Erondegem met *Rosalie Amalie Noël* (die ° Erondegem en † Mere 3-1-1892), van wie geboren te Mere :
   a) *Maria Renildis,* ° 12 december 1882, × Mere 17 september 1902 met *Emile van Weyenberge,* landbouwer (° Mere 10-7-1877, † ibid. 28-8-1911); zij † Mere 13 januari 1915;
   b) *Francisca Avidia,* ° 1 mei 1885, kantwerkster, × Mere 29 november 1905 met *Petrus de Graeve,* landbouwer (° Mere 26-5-1883, z. Donatus en Johanna van Impe);

8) **Maria Celina,** ° 12 september 1856, × Mere 30 oktober 1878 *Philemon de Pauw,* kleermaker te Linth (° Mere 2-11-1851 z. Leander);

9) **Virginie,** ° 31 juli 1860, † Mere 24 februari 1910. Was × ibid : 1) *Camille Matthijs,* schoenmaker (° Mere 31-8-1858, verongelukt te Erpe); 2) 3 april 1895 met *Jozef de Punt,* leurder (° Mere 18-6-1851, † ibid. 1-3-1938).

XIII. — **JOZEF REMIGIUS VAN LUL,** ° Mere 11 december 1844, landbouwer en winkelier, † Mere 17 juni 1911; × Bambrugge met *Pelagie Goos-*

sens (° Bambrugge van Jan-Baptist en Theresia de Baer en † Mere 20-2-1874), van wie geboren te Mere :

1) **Jan-Baptist,** ° en † in 1870;
2) **Justina,** ° 12 mei 1871, † Mere 2 april 1873;
3) **Celestina,** tweelingzuster;
4) **Benedictus,** volgt sub XIV.

XIV. — **BENEDICTUS VAN LUL,** ° Mere 29 november 1872, kleermaker te Lede, † Aalst 23 december 1947. Was × Lede 23 mei 1903 met *Maria Josephina Corbisier* (° Lede 11-10-1874 van Lodewijk Maximiliaan en Clemence Keppens en † Serskamp 9-3-1961), van wie geboren te Lede :

1) **Remi Richard,** volgt sub XV;
2) **Marcel Hyppoliet,** ° 25 mei 1905, † ibid. april 1906;
3) **Augusta Louisa,** ° 25 september 1908, † ibid. ongeh. 2 juli 1931;
4) **Richard Henri,** ° 20 september 1915, kleermaker, × Serskamp 18 juli 1938 met *Celestina Oosterlinck* (° Serskamp 12-10-1913 van Camiel en Eugenie de Boeck), van wie
   a) *Godelieve,* ° 15 november 1940 te Lede;
   b) *Maria,* ° Wetteren 2 juni 1946, † Serskamp 2 mei 1947;
   c) *Maria,* ° Wetteren 25 februari 1949.

XV. — **REMI RICHARD VAN LUL,** ° Lede 9 februari 1904, bestuurder der N.V. Drukkerij Sofadi te Brussel, † Wemmel 4 april 1960; × Erpe 21 augustus met *Germaine Ceder* (° Erpe 14-3-1902 van Clement en Paulina Blondeel), van wie geboren te Anderlecht :

1) **Imelda Paula,** ° 12 augustus 1926, missiezuster in Kongo met kloosternaam Zr. Maria Johan der Zuster van O.L.Vr. van Namen;
2) **Maria Josefa,** ° 29 oktober 1928, × Wemmel 20 mei 1959 met *Willem van Molle;*
3) **Paul-Emiel,** ° 20 oktober 1929, directeur der bakkerij Het Goed Brussels Brood, × Wemmel 20 oktober 1953 met *Mariette Balcaen,* onderwijzeres, van wie geboren te Ukkel :
   a) *Mia,* ° 15 augustus 1959;
4) **Lutgart Maria Augusta,** ° 25 februari 1932, met kloosternaam Zr. Immaculata der Zusters van de Zaligmaker en de H. Maagd, lerares;
5) **Bernadette Hortense,** ° 26 december 1933, × Wemmel 20 april 1960 met *Antoon de Waele;*
6) **Josse Victor Emiel,** ° 28 juni 1935, × Jette 13 augustus 1960 met *Marie-Josée Desmedt;*
7) **Guido Alfons,** ° 20 november 1936, × Evere 1 oktober 1960 met *Paula Paessens;*
8) **Godelieve Odile Agnes,** ° 27 maart 1938;
9) **Rita Maria Imelda,** ° 3 juni 1940, × Wemmel 13 september 1960 met *Wilfried Huysman;*
10) **Lena Maria Celestina,** ° 13 december 1941;
11) **Agnes,** ° 28 juni 1943;
12) **Johan,** ° 16 december 1947, † 24 december 1947.

XII-bis. — **PIETER VAN LUL,** ° Mere 25 november 1817, landbouwer op 's Gravenkerselare, waar † 1 december 1872. Was × Haaltert 6 juni 1856 met *Nathalie Lauwerijs* (° Haaltert 16-5-1828, kantwerkster, dr Jan-Baptist en Maria Carolina Smet, † Haaltert 27-2-1921), van wie geboren te Haaltert :

1) **Alfons,** volgt sub XIII;
2) **Constant,** ° 9 maart 1867, landbouwer te Kerksken; was × Haaltert 26 april 1893 met *Prudentia de Smet,* kantwerkster (° Haaltert 16-10-1867 van Frans en Maria de Smet, † in kinderbed), van wie geboren te Haaltert :
   a) *Frans* ° 25 januari 1894, spoorwegarbeider, † als oorlogsinvalide te Erembodegem-Terjoden 20 maart 1924; was × Haaltert 14 april 1920 met *Justine Ottoy,* kantwerkster (° Haaltert 6-3-1893 van Dominicus en Stefanie Baeyens), van wie geboren te Erembodegem :

Frans van Lul (1894-1924) in 1916

i) *Simone Maria,* ° 26 maart 1921, † Denderleeuw 25 juni 1937;
ii) *Mariette Suzanne,* ° 11 september 1922, † Denderleeuw 15 november 1937;
iii) *Lena Clementina Françoise,* ° 31 juni 1924, × Denderleeuw 28 oktober 1950 met *Michaël van den Abeele,* brouwerijbediende te Gent;

3) **August Pharaildus,** volgt sub XIII-bis;
4) **Camillus,** ° 28 juni 1871, † ongeh. Haaltert 10 april 1895.

XIII. — **ALFONS VAN LUL,** ° Haaltert 25 juli 1856, briefdrager te Denderleeuw, was × Denderhoutem 13 februari 1884 met *Frederica de Pril* (° Denderhoutem 28 juli 1858 van Benjamien, landbouwer, en Rosalie de Brauwer en † Denderleeuw 10 augustus 1920). Hij vestigde zich aanvankelijk bij zijn schoonvader te Denderhoutem, waar geboren werden :

1) **Jozef,** volgt sub XIV;
2) **Maria,** ° 21 augustus 1886, † Denderleeuw 6 februari 1931; was × ibid. 25 september 1920 *Charles Scheerlinck,* gemeentebediende te Denderleeuw (° Haaltert 2-6-1887 van Alfons en Victorine de Bom en † Denderleeuw 29-9-1954, na een tweede huwelijk met Josine van den Bossche).

In 1887 ging hij naar Denderleeuw wonen, kocht er in 1891 een hoeve met een grote boomgaard aan de Kortestraat en begon er, voor en na zijn

Alfons van Lul (1856-1931)

diensturen, het nevenberoep van bakker uit te oefenen. In die gemeente werden verder geboren :

3) **August,** ° 12 september 1888, spoorwegtechnicus te Aalst, waar † 18 augustus 1957. Was × Denderhoutem 25 juli 1919 *Celina Johanna Guns* (° Denderhoutem 19-4-1893 van Alexis en Maria Goossens en † Aalst 13 mei 1954), van wie geboren te Denderhoutem :
   a) *Jeanne Josephine,* ° 8-9-1922, × Aalst 5-11-1946 met *Willy van Daele,* ambtenaar R.T.T. (° Liedekerke 25-12-1924 van Jerome en Odilia Coucke);
   b) *Alexis Jozef,* ° 31-3-1927, onderbureauchef bij de R.M.Z., × Aalst 4-10-1952 *Maria Wageman* (° Aalst 5-10-1924 van Jaak en Joanna van den Borre), van wie geboren te Aalst :
      i) *Marleen,* ° 4-9-1954;
4) **Evelin**a, ° 30 april 1890, † ongeh. Denderleeuw 22 maart 1913;
5) **Palmyre,** ° 25 april 1892, kantwerkster, × Denderleeuw 20 september 1924 met *Kamiel Heyman,* meubelmaker te Welle, waar zij † 31 mei 1942. Haar zoon :
   a) *Augustinus Albert,* ° Denderleeuw 15 augustus 1915, spoorwegarbeider, † Aalst 31 januari 1950; × Welle 25 april 1942 *Suzanne de Bruyne* (° Welle 22-12-1921 van Camillus en Maria van Rossem), van wie geboren te Welle :
      i) *Eric Albert Maria Palmyre,* ° 14 oktober 1943;
      ii) *Linda Rachel Camilla,* ° 15 oktober 1945;
      iii) *Marc,* ° 24 mei 1949;
6) **Margareta,** ° 15 oktober 1894, † Denderleeuw 10 augustus 1895;

7) **Kamiel,** ° 15 oktober 1896, † vijf dagen oud;

8) **Albert,** ° 21 juli 1899, † Denderleeuw 17 november 1961, hoofdtreinwachter, bestuurder der S.V. Bouwmaatschappij « Werkerswelzijn » te Denderleeuw, waar × 26 juli 1924 *Albertine van Nieuwenhove* (° Denderleeuw 26-8-1904 van Theofiel en Rosalie Pieters), van wie geboren te Denderleeuw :

   a) *Gaston,* ° 22 december 1925, onderwijzer te Ninove, × Iddergem 17 juli 1951 *Suzanne van Dalem* (° Ninove 26-10-1929), van wie geboren te Gent :

      i) *Hugo Albert,* ° 19 december 1959;

9) **Rachel,** ° Denderleeuw 7 december 1901, × ibid. 23 juli 1923 met *Gerard van den Steen,* herbergier te Aalst (° Kerksken 14-8-1899 van August en Clemence Dooremont).

Alfons van Lul, een vriend van advocaat Aloys de Backer uit Denderhoutem, was evenals deze van meet af overtuigd kristen democraat en vurige aanhanger van priester Daens wien hij dikwijls, wanneer hem het spreken elders was onmogelijk gemaakt, zijn tuin en boomgaard ter beschikking stelde. De zoon August werd mettertijd plaatselijk correspondent en medewerker van het kristen democratisch weekblad DE WERKMAN, waarin van zijn hand o.m. een feuilleton « Lina, de dochter van de baanwachter » verscheen, en onder schuilnaam « NOTEN » volgend gelegenheidsgedicht bij de geboorte van de eerste kleinzoon in de familie :

HET EERSTE KINDJE

Aan mijn broeder.

Stil genoegen, zaalge vreugd,
Staat op hun gelaat te lezen.
Beiden blikken, fier-verheugd
Naar het kleine, lieve wezen.

Vaders ernst is nu niet meer :
Lachend nadert hij het wichtje;
Bukt zich, kust het, o zo teêr,
Op het mollig, lief gezichtje.

« Lieve jongen » lispt hij zacht,
« Liesje, vrouw, hij lacht me tegen »
« Slaap gerust, uw vader wacht. »
« Kom, nog eerst een kusje geven ! »

Vreugdig ziet de vrouw hem aan.
Stil geluk omstraalt haar ogen,
Helder is haar levensbaan.
Liefde bindt hem — niets daarboven.

Blijf zo, moeder. Om uw haard
Strooi als zoete bloemengeuren.
Wees uw kroost en gade waard,
Tracht in 't leed hen op te beuren.

Blijf zo, vader, min uw zoon.
Leer hem ook zijn plichten dragen;
Leer hem ook, tot wederloon
Stellig zijne rechten vragen.

Oogstmaand 1909.

Alfons van Lul hertrouwde te Denderhoutem 15 juli 1926 met Theresia de Pril (° Denderhoutem 20-9-1861 van Joannes Franciscus en Bernardina Sienaert, weduwe van Everardus Braeckmans) en † ibid. 24 maart 1931.

XIV. — **JOZEF VAN LUL,** ° Denderhoutem 7 september 1884, werkplaatsoverste N.M.B.S. te Brussel-Zuid, adjudant oorlog 1914-1918, † Anderlecht 7 juli 1956. Was × Welle 15 juni 1908 met *Maria Elisa de Leenheer,* kleermaakster (3)

Jozef van Lul en echtgenote M.E. de Leenheer

(3) Volgende gegevens werden mij welwillend verstrekt door dhr Alfons de Leenheer, zoon van Clement-Eugène, V-8 :

I. *Jacobus de Leenheer* die † Outer 16-3-1714 was × *Maria Anna van der Poorten,* die † Outer 15-7-1763, oud ong. 72 j., van wie :

II. *Michiel de Leenheer,* ° Outer 3-9-1712, † ibid. 7-2-1774, was × *Maria Anna Uyttenhove,* die † Outer 1-8-1784, van wie :

III. *Petrus de Leenheer,* landbouwer, ° Outer, † Denderhoutem 21-10-1809, × ibid. 10-4-1785 met *Joanna Maria Baeyens,* (° Denderhoutem 13-5-1760, † ibid. 22-12-1824, dr Joannes en Cornelia de Pril), van wie geb. te Denderhoutem :

1. Martinus, ° 29-1-1786;
2. Theresia, ° 13-8-1787;
3. Constantinus, ° 5-7-1789;
4. Josephus, ° 1-12-1791;
5. Bernard, ° 16-12-1794;
6. Michiel, ° 28-5-1795;
7. Bernardine, ° 20 Vendémiaire VI;
8. Charles, volgt sub IV.

IV. *Charles de Leenheer,* landbouwer, ° Denderhoutem 26-3-1800, † Welle 19-10-1867, was × ibid. 27-2-1832 met *Theresia Goossens* (Denderhoutem 30 Pluviose XI, † Welle 31-10-1854, dr Judocus en Rosalie Moock), van wie geb. te Welle :

1. Jan-Baptist, ° 26-2-1833, † Welle 8-11-1833;
2. Catharina, ° 15-11-1834, † Welle 11-3-1863;
3. Jan-Baptist, volgt sub V;
4. Petrus-Joannes, ° 30-5-1839;
5. Felix-Francis, ° 12-3-1842;
6. Rosalia, ° 28-8-1845.

V. *Jan-Baptist de Leenheer,* hotelhouder, later zaadkoopman, ° Welle 30-3-1846, † Denderleeuw 17-11-1913, was × Teralfene 12-11-1870 met Ludwina van Nieuwenhove (° Teralfene 29-8-1843, † Welle 5-4-1897, dr Jan-Frans en Joanna van Neyghem), van wie geb. :

1. Maria Celestina, ° Aalst 4-5-1871, × Gustaaf van Buggenhout;
2. Emiel-Joannes, ° Aalst 30-8-1872, † St. Gillis-Br. 9-10-1924, × Elisa Wouters;

(° Welle 1 augustus 1877 van Jan-Baptist en Ludwina van Nieuwenhove (4) † Vorst 27 januari 1952), van wie geboren :

---

3. Petrus-Johannes, ° Welle 24-3-1874, † ibid. 26-4-1875;
4. Felix-Josephus, ° Welle 4-8-1875, † ibid 11-4-1895;
5. Maria Elisa, ° 1-8-1877, † Vorst 27-1-1952, × Jozef van Lul;
6. Anastasia Ludwina, ° 10-6-1880, † Denderleeuw 30-1-1949, × Louis Abbeloos;
7. Maria Josephina, ° Welle 28-3-1882, † ibid. 12-4-1882;
8. Clement Eugène, ° Welle 27-4-1883, × Maria van Mulders;
9. Maria Augusta, ° Welle 23-10-1885, † ibid. 17-1-1890.

(4) Ziehier enkele kwartierstaten van Ludwina van Nieuwenhove :

1. Ludwina van Nieuwenhove (Teralfene 29.8.1843 - Welle 5.4.1897)
2. Jean François van Nieuwenhove, landbouwer, burgemeester (Teralfene 28.11.1814 - 16.7.1892), × ibid. 13.6.1838
3. Joanna Josepha van Neyghen (Teralfene 10.4.1816 - 17.1.1897)
4. Jan-Baptist van Nieuwenhove, maire (Teralfene 4.6.1777 - 10.5.1847), × Hekelgem 9.6.1796
5. Joanna van Cutsem (Hekelgem 27.6.1775 - Teralfene 29.4.1868)
6. Petrus van Neyghen, brouwer (Teralfene 11.8.1763 - 17.11.1825), × 1) Anna Maria van Cutsem, zr. van (5); 2) Teralfene 5.7.1810
7. Francisca Temmerman (Teralfene 11.4.1789 - 20.11.1840)
8. Joannes van Nieuwenhove, landbouwer (Teralfene 5.2.1726 - 27.8.1809), × ibid. 7.6.1774
9. Maria Judoca van den Abeele (Teralfene 3.6.1741 - 6.3.1815)
10. Willem van Cutsem, landbouwer (St.-Maartens-Lennik 17.2.1717 - Hekelgem 16.12.1785), × 1) Hekelgem 23.1.1760 Francisca Dero († 24. 9.1767); 2) Teralfene 7.1.1768
11. Joanna Maria van Nieuwenhove (° Teralfene 8.3.1738)
12. Adriaan-Josephus van Neyghen (Teralfene 14.10.1735 - 15.2.1815), × Gooik :
13. Elisabeth Berbé (Gooik 18.1.1731 - Teralfene 8.8.1804)
14. Jan-Bapist Temmerman, koopman (° Aalst - † Teralfene 9.3.1809)
15. Maria Anna Petronella Cobbaert (Teralfene 18.10.1747 - 25.5.1811)
16. Joos van Nieuwenhove (° Teralfene 7.8.1686), × Hekelgem 9.5.1723
17. Elisabeth Kiekens (Hekelgem 9.11.1688 - Teralfene 14.6.1763)
18. Willem van den Abbeele (Teralfene 7.2.1703 - 29.7.1756), × Teralfene 3.7.1732
19. Petronella de Bolle (Teralfene 25.3.1699 - 27.3.1793)
20. Niklaas van Cutsem (St.-Maartens-Lennik - 28.7.1734), × vóór 1702
21. Peeternelle van Santen († St.-Maartens-Lennik 7.11.1738)
22. Jan van Nieuwenhove, buitenpoorter van Geraardsbergen (Teralfene 18.1.1701 - 24.4.1775), × Teralfene 22.8.1730
23. Maria Asselman (Teralfene 9.8.1700 - 28.8.1785)
24. Joos van Neyghen († Teralfene 3.10.1781), × Essene 23.11.1734
25. Catharina van de Putte (° Essene 5.3.1703)
26. J.B. Barbé, officier der baronie (Gooik 4.3.1706 - 28.5.1780), × Gooik 11.4.1730
27. Elisabeth Abbeloos († Gooik 29.6.1784)
28. Joos Temmerman (° Erembodegem 3.16.1696). × Erembodegem 9.7.1725
29. Elisabeth van de Maele (Erembodegem 23.4.1699 - Aalst)
30. Cornelius Cobbaert (Teralfene 26.12.1707 - 25.11.1759), × Teralfene 16.5.1740
31. Petronella van Nieuwenhove (Teralfene 17.5.1715 - 13.2.1758)
32. Joannes van Nieuwenhove (° Teralfene 7.7.1644), × Teralfene 7.1.1683
33. Maria Hasselman (Teralfene 4.3.1664 - 28.2.1740), zuster van Cornelius (46)
34. Nicolaas Kiekens († Hekelgem 31-8-1717), × Hekelgem 24.1.1686
35. Anna Eeckhout (° Hekelgem 8.6.1660)
36. Joos van den Abbeele (Teralfene 31.8.1673), × Teralfene 8.11.1698
37. Joanna van Vaerenbergh (Teralfene 12.8.1682 - 16.9.1710)

1) **Albert Johan Maria,** volgt sub XV;

2) **Maurits Celestina Alfons,** ° Berchem-Antwerpen 2 februari 1911, orthopedist te Vorst-Brussel; × Zottegem 10 november 1938 met *Adrienne de Keyser* (° Zottegem 4 maart 1913, kleermaakster, dr van Aimé en Zoé Walgrave), van wie geboren te Zottegem :

---

38. Adriaan de Bolle, buitenpoorter van Geraardsbergen (Teralfene Jan. 1669 - 5.2.1754), × Hekelgem 28.8.1695
39. Catharina Pauwels (Hekelgem 23.6.1681 - Teralfene 26.3.1756), zuster van Petronella (63)
40. Zeger van Cutsem, schepen der hoofdbank te St.-Maartens-Lennik († St.-Maartens-Lennik 3.4.1681), × St.-Pieters-Leeuw 8.5.1644
41. Barbara Walravens (St.-Pieters-Leeuw 5.11.1623 - St.-Maartens-Lennik 15.11.1699)
42. Jan van Santen (Iddergem ca 1647 - Okegem meer dan 70 j. oud), burgemeester van Borggraeve-Lombeek (1685) en van het Vrij Eygendom te Caethem, buitenpoorter van Aalst 1673 samen met zijn vrouw. Zie verder **L.v.A., jg. 1952, gen. VAN SANTEN;**
43. Elisabeth Eylenbosch
44. Joos van Nieuwenhove (Teralfene 4.9.1670 - 14.10.1696), × Teralfene 14.10.1696
45. Anna de Bisschop († Teralfene 5.6.1708)
46. Cornelius Hasselman (Teralfene 2.5.1655 - 1.12.1705), broer van Maria (33), × Teralfene 12.11.1681
47. Petronella van Nieuwenhove (Teralfene 24.4.1658 - 15.4.1747), zuster van Frans (62)

...

52. Adreas Barbé, officier der baanderije van Gooik (° Gooik 30.5.1666), × Gooik 8.9.1694
53. Christina Pels († Gooik 3.10.1739)

...

58. Petrus van de Maele
59. Elisabeth Beeckman
60. Michiel Gobbaert (Teralfene 6.4.1669 - 3.6.1754), × Teralfene 20.2.1700
61. Anna van der Maele († Teralfene 4.3.1739)
62. Frans van Nieuwenhove (Teralfene 1.4.1664 - 15.9.1729), × Teralfene 2.7.1702
63. Petronella Pauwels (° Hekelgem 23.6.1681 - † Teralfene, na 2e huwelijk Teralfene 17.2.1732 met Petrus van Vaerenbergh), zuster van Catharina (39)
64. Joos van Nieuwenhove (Teralfene 1.4.1618), × Teralfene 11.1.1642
65. Josine van Langenhove
66-92. Joos Asselman (Teralfene 9.5.1620 - 15.11.1665), × Teralfene 24.6. 1655
67-93. Josine van Langenhove († Teralfene 1.10.1668)

...

70. Joannes Eeckhout († Hekelgem 6.8.1670), × Hekelgem 12.1.1653
71. Elisabeth Smet (Hekelgem 26.8.1631 - 5.5.1686, na 2° huw. Hekelgem 3.5.1677 met Michiel Janssens)
72. Adriaan van Abbeele (Teralfene 26.10.1628 - 4.5.1716), × Teralfene 15.4.1656
73. Gertrude van Vaerenbergh († Teralfene 7.8.1696)
74. Petrus van Vaerenbergh, × Teralfene 19.8.1681
75. Joanna van Nyghen (° Teralfene 20.4.1659)
76. Petrus de Bolle (Teralfene 27.12.1629 - 17.3.1671), ×
77. Petronella Raschpoedt († Teralfene 9.3.1696)
78-126. Joos Pauwels (° Hekelgem 1.4.1640), z. Petrus en Cath. van Vaerenbergh
79-127. Josine van den Broeck (Teralfene 2.8.1647 - Hekelgem 17.6.1698)
80. Jan van Cutsem, bezat het Hof te Opcureghem, schepen van Anderlecht 1625, schepen van Lennik 1634, q. 1644, ×

a) *Myriam Zoé*, ° 6 januari 1940, × Vorst 13 mei 1961 met *Jacques Emile Ghislain Prinzie* (° Elsene 11-1-1934 van Jules Pierre en Ida Minet), zuivelhandelaar te Vorst;
b) *Paul Aimé Jozef*, ° 19 augustus 1941, † Etterbeek 26 februari 1943;
c) *Jean-Marie Albert*, ° 26 juli 1942, mecanieker;
d) *Marc Paul Aimé*, ° 1 juli 1943;
e) *Ludwina Maria Margareta*, ° 27 mei 1944;

---

81. Maria Pipenpoy. Zie **E.S.B. gen. PIPENPOY,** jg. 1929; **E,S,B, gen, GOOSSENS,** jg. 1932
82. Willem Walravens, schepen van St.-Pieters-Leeuw, q. 1669 (verdeling der goederen), ×
83. Anna van der Elst († St.-Pieters-Leeuw)
86. Guillam Eylenbosch, burgemeester te Borchtlombeek, 1636
87. Cathelijne Evenepoel (Brussel 29.1.1599 - Borcht-Lombeek 4.10.1667). Zie verder **E.S.B. gen. EVENEPOEL 1954.**
88. Adriaan van Nieuwenhove, × Teralfene 30.4.1661
89. Anna Eeckhout († Teralfene 6.8.1677)

...

94-124. Egidius van Nieuwenhove (° Teralfene 13.12. 1623), × Teralfene 22.10.1651
95-125. Katharina van Varenberghe (° Teralfene 7.3.1630)

...

104. Joannes Barbé, × Gooik 15.4.1663
105. Eisabeth Sterck († Gooik 15.9.1670)

...

120. Adriaan Cobbaert (Teralfene 18.5.1634 - 13.10.1701), ×
121. Maria van Nieuwenhove (Teralfene 9.7.16 .. - 9.2.1676)

...

128. Egidius van Nieuwenhove, ×
129. Catharina de Bondt († Teralfene 12.3.1636)
132. Egidus Asselman († Teralfene 24.10.1642), fs Joos, buitenpoorter van Aalst 1590, en Joanna Oreys
133. Barbara Capellemans († Teralfene 15.8.1633)

...

142. Judocus Smet, × Hekelgem 6.10.1630
143. Joanna Droeselaers
144. Petrus van den Abbeele († Teralfene 19.9.1632)
145. Judoca de Leeuw († Teralfene 26.10.1666)

...

150. Adriaan van Neyghen, × Teralfene 24.6.1651
151. Joanna de Putter
152. Judocus de Bolle († Teralfene 29.5.1650), × Teralfene 28.10.1625
153. Anna van Gheert

...

156-252. Petrus Pauwels
157-253. Catharina van Vaerenbergh
158-254. Franciscus van den Broek, × Teralfene 7.9.1644
159-255. Elisabeth Eeman
160. Jan van Cutsem

...

164. Maximiliaan Walraevens, fs Joost, gez. Diederickx, te St-Pieters-leeuw, en Cath. Goossens
165. Anna de Dobbeleer

...

172. Jan Eylenbosch
173. Cathelijne de Bast, dr. Laurens, schepen van St.-Pieters-Leeuw, pachter op het Hof te Mekingen 1564, en van Maria Walravens († Halle 4.3.1626)
188-248. Jan van Nieuwenhove, × Teralfene 3.11.1619
189-249. Petronella van Langenhove
190-250. Adriaan van Vaerenberghe, × Teralfene 21-11-1628
191-251. Maria van Schinghe († Teralfene 23.9.1651).

f) *Luc Sylveer Marie,* ° 22 april 1945;
g) *Mathieu Gaston Elisabeth,* ° 24 januari 1947;
h) *Marie Paule Joseph Henriette,* ° 4 mei 1948;
i) *Paul Nandor Marguerite Marie,* ° 11 april 1949;
k) *Maria Simone Gaston Myriam,* ° 16 mei 1950;

3) **Maria Palmyre,** ° Erembodegem 4 december 1913, er daags nadien overleden.

XV. — **ALBERT JOHAN MARIA VAN LUL,** ° Welle 28 juni 1909, hoofdvertaler bij de R.M.Z., × Vorst 18 september 1934 met *Maria Charlotte-Louise van den Bossche,* stenotypiste (5), van wie geboren te Anderlecht:

1) **Jozef Antoon Maria Alfons,** ° 17 juni 1935, autobestuurdder, × Hoeilaart 18 september 1954 met *Marcella Justina van der Voort* (6), van wie geboren te Anderlecht (behalve de laatste):

---

(5) I. *Judocus van den Bossche,* × Meldert (Vl.) 4-5-1701 Anna de Kempeneer, van wie:

II. *Adriaan van den Bossche,* ° Essene 4-3-1717, † ibid. 16-6-1772, was er × 6-8-1737 met *Anna Maria van den Abeele* (° Essene 19-7-1711, † ibid. 20-10-1786, dr Egidius en Anna van Audenhof), van wie:

III. *Willem van den Bossche,* ° Essene 10-3-1754, † ibid. 30-8-1810, × aldaar 7-8-1781 met *Elisabeth de Cort* (° Essene 19-4-1761, † ibid. 28-6-1805, dr Jan en Joanna Maria van Ransbeeck, van wie:

IV. *Michiel van den Bossche,* ° Essene 23-10-1784, † Hekelgem 19-7-1849, was × met *Francisca de Smedt* (° Hekelgem 22-9-1791, † ibid. 29-11-1868, dr. Judocus Josephus en Catharina de Gheyndt), van wie:

V. *Egidius van den Bossche,* ° Hekelgem 24-5-1821, † Meldert (Vl.) 20-9-1887, × Hekelgem 23-11-1848 met *Victoria Buggenhout* (Meldert 24-2-1824, ibid. 26-5-1866, dr Rochus en Catharina van den Berghe), van wie:

VI. *Rochus Benedictus van den Bossche,* ° Meldert 26-2-1849, † Vorst-Br. 24-3-1919, spoorwegarbeider, × Brussel 23-6-1879 met *Anna Maria Louise van den Borne* (° Zepperen 2-4-1853, † Vorst 14-4-1912, dr Martinus en nna Duvivier) van wie:

VII. *Jozef-Martin van den Bossche,* ° Anderlecht 31-3-1882, spoorwegambtenaar, † Vorst 15-6-1942, was er × 12-8-1905 *Maria Antoinette Steenbergen* (Vorst 24-8-1882 dr Jan-Baptist en Anna Maria Devloer), van wie geb. te Vorst:

1. Maria-Louise-Charlotte, ° 31-5-1906;
2. François, ° 1908;
3. Martin, ° 1915.

(6) I. *Andreas van der Voort,* ° omstreeks 1695, × Hoeilaart op 24 april 1717 *Anna Keyaerts* (die ° 29 maart 1698 te Hoeilaart van Joannes en van Anna Herys). Zij hadden

II. *Hendrik van der Voort,* ° Hoeilaart 4 december 1721, × ibid. 22 februari 1750 *Isabella-Barbara van der Linden* (die er overleed 13 october 1788), van wie:

III. *Jan Baptist van der Voort,* geb. Hoeilaart 27 februari 1754, schrijnwerker, † ibid. 5 november 1814; er × 30 april 1780 *Elisabeth Eggerickx* (° Hoeilaart 9 juni 1755 van Wenceslaes en Anna vander Linden, die er × 26 april 1746), van wie:

IV. *Josephus van der Voort,* ° Hoeilaart 6 october 1791, herbergier en wever, × Hoeilaart 30 januari 1822 *Susanne Devis,* kantwerkster (° Hoeilaart 22 november 1792 van Gillis of Egidius, handwerker, die op 60-jarige leeftijd † te Hoeilaart 4 october 1815, en van Theresia van den Branden, « broodbakster », ° Jezus Eik onder Overijsse 1865, † Hoeilaart 5 juli 1837); van wie:

V. *Joannes van der Voort,* ° Hoeilaart 13 februari 1822, dagloner, × ibid. 6 september 1859 Rosalia Platteborze (° Duisburg in 1829, van Wil-

a) *Anna Maria,* ° 26 juni 1955;
b) *Alena,* ° 19 juni 1956;
c) *Rembrand,* ° 15 december 1957;
d) *Godelieve,* ° Ukkel 22 maart 1959;

2) **Rembrand Jozef Guido Albert,** ° 9 februari 1937, bediende, × Drogenbos 2 juli 1960 met *Gabriela de Koninck* (° Ukkel 21 november 1938 van Corneel en Rachel Maertens), van wie geboren te Anderlecht:
a) *Machteld Alberta,* ° 28 januari 1961;
3) **Margareta Maria Sabina Godelieve,** ° 6 juli 1938, regentes handelswetenschappen;
4) **Christiaan-Frans Winand Antoon,** ° 12 januari 1940, tekenaar;
5) **Leopold-Boudewijn August,** ° 23 augustus 1941, † Vorst 31 mei 1943;
6) **Elisabeth Martina Maria Antoinette,** ° 11 juni 1944;
7) **Johan Pieter Adriaan,** ° 1 mei 1947;
8) **Alena,** ° 19 juni 1948, † 20-6-1948.

XIII-bis. — **AUGUST PHARAILDUS VAN LUL,** ° Haaltert 13 april 1869, landbouwer op 's Gravenkerselaar, waar † 1 december 1945. Was er × 29 mei 1895 met *Maria-Clementina Coppens,* kantwerkster, (° Haaltert 20 april 1869 van Frans en Rosalie van Haverbeke) en † ibid. 12 maart 1933), van wie geboren te Haaltert:

1) **Nathalie Evelina,** ° 11 juni 1896, † Haaltert 16 oktober 1896;
2) **Odila Amelia,** ° 27 mei 1899, × Haaltert 11 augustus 1920 met *Emile Scheerlinck,* werktoezichter, (° Haaltert van Benedictus en Maria Vijverman);
3) **Jozef Casimir,** ° 4 oktober 1907, † Haaltert 20 november 1961, landbouwer, × Haaltert 18 november 1931 met *Alma Meert* (° Haaltert 9 januari 1911 van Alfons en Maria Delfina Vijverman), van wie geboren te Haaltert:
a) *Frans,* ° 11 juli 1932, arbeider, × Haaltert 8 oktober 1955 met *Denise van Londersele* (° Haaltert 6-4-1935 van Petrus en Louisa Bael), van wie:
i) *Daniel;*
ii) *Jean-Pierre;*
b) *Maria-Evelina,* ° 1 januari 1934, × Haaltert 16 september 1953 met *Jozef de Nul* (° Haaltert 20-11-1931 van Gustaaf en Helena Gavel);
c) *Gaston Alexis,* ° 7 augustus 1935, arbeider, × Nieuwerkerken 14 april 1956 *Jeanine Wijnant* (° Nieuwerkerken 18-1-1938 van Petrus en Sidonie de Cooman), van wie geb. te Nieuwerkerken:
i) *Rudi;*
ii) *Martine;*
d) *Emiel,* ° 31 januari 1937, × *Diane Bauters;*
e) *Robert Jozef,* ° 8 mei 1939;
f) *Lena Celestina,* ° 13 mei 1943, × *Robert de Troyer;*
g) *Denise,* ° 15 mei 1949.

XI-bis. — **JOZEF VAN LIL,** ° 's Gravenkerselare 26 oktober 1780, wever te Kerksken aan de Pennestraat, waar † 18 mei 1848, was × Kerksken 29 januari 1807 met *Petronella van den Eynde* (° Kerksken 1779 van Adriaan en Maria Josephina Duym en † ibid. 15-9-1858), van wie geboren te Kerksken:

1) **Berlindis,** ° 7 november 1807, † Kerksken 14 juni 1884; was er × 13 augustus 1834 met *Donatus de Smet* (° Haaltert, soldaat bij het 6e linieregiment).

---

lem, die † Duisburg op 25 mei 1855 en van Elisabeth Crepels, die overleed te Vossem op 7 januari 1834); van wie:

VI. *Andreas van der Voort,* ° Hoeilaart 15 october 1862, herbergier, × Hoeilaart op 30 juli 1891 *Maria Catharina Lahaye* (° Overijsse 16 november 1868 van Jan Francis, oud 35 jaar, ° Huldenberg, en van Maria Catharina Neys, oud 39 jaar, ook ° Huldenberg); van wie:

VII. *Jan-Baptist van der Voort,* ° Hoeilaart 4 december 1895, oudstrijder 1914-1918, dagloner, × Hansbeke (O.-Vl.) *Anna Eugenie de Cocker* (aldaar ° in 1900, van Petrus en van van der Vennet Emerantia); van wie:

VIII. *Marcella van der Voort,* ° Hoeilaart 29 december 1934.

2) **Johanna,** ° 26 november 1809. Was × : 1) Kerksken 9 oktober 1835 met *Donatus van Impe,* landbouwer (° Haaltert 1811 van Petrus Johannes en Godelieve Taif en † ibid. 1 januari 1848); 2) Haaltert 14 januari 1852 met *Dominicus van Impe,* wever, (° Haaltert 28 juli 1795 van Petrus en Victorine Baetens, weduwnaar van Anna Maria de Wolf, † Haaltert 12 oktober 1852). Zij † Haaltert 13 januari 1876.

3) **Benedictus,** volgt sub XII;

4) **Maria Theresia,** ° 19 januari 1813, × Kerksken 18 januari 1854 met *Ferdinand Germanus,* horlogemaker, (° Ninove 12 februari 1831 van Philippus en Petronella Liessens), medewerker, later opvolger van haar broer Constant;

5) **Louis Francis,** volgt sub XII-bis;

6) **Constantinus,** ° 7 juli 1819, horlogemaker; « was (7) eerder klein dan groot, had kleine fijne oogskes, een breed plat aangezicht, een licht gerimpeld voorhoofd, bruin haar dat niet te dicht stond, en was daarbij altijd ziekelijk ». Na op de leeftijd van 8 - 9 jaar een winter naar school te zijn geweest bij meester Landuyt, die hem leerde lezen, schrijven en rekenen, ging hij « als hij twaalf jaar oud was en zijn Eerste Kommunie had gedaan, naar Ninove inwonen bij de horlogiemaker Premereur, waar hij honderd gulden per jaar verdiende ». Doch « in plaats van zijns meesters werk af te maken, verspeelde hij veel tijd met liefhebberijen aaneen te tijfelen » zoals « een koperen snuifdoos, een halven kilo zwaar, met van voren een leeuwenkop, van boven een plat scheelken... waarop een eerden lieter vol bier kan staan... drij zichtbare wiekens waarop ze liep, en van binnen wel honderd wielkens. Constant hield van zondagwerken, het werken in de week viel hem nogal lastig. Zondags deed hij gewoonlijk een uitstapken en de bazen zagen hem geerne komen, omdat hij altijd een talrijk gezelschap medebracht. Als de tafel volzet was met volk, haalde hij de doos uit haar lijnwaden zaksken. « Wie begeert er eenen snuif » Hij telde vier, vijf, zes personen. Dan wond hij de doos op, zette ze neêr op tafel en ze liep beurtelings bij de zes snuivers, voor elkeen stilstaande, lang genoeg om eenen snuif te laten nemen. « Ga dien heer voorbij — riep Constant — hij snuift niet ». En de doos ging voorbij. « Kom terug, hij heeft hem bepeisd, hij zal toch een snuifken nemen ». En de doos keerde terug tot vóór den genoemden persoon. « Vooruit » gebood hij, en de doos schoot vooruit. Opeens stond ze stil, pruischende als een koppig kind. — « Wat bijft ge daar staan pronken ? Vooruit ». En de doos liep tot het einde der tafel ». « Ge ziet er nu welgezind uit. Zoudt ge niet met uw steertjen kwispelen ? » En de doos kwispelende haar steertjen. « Hier » en ze kwam de hand van haar meester strelen. « Kruip in uw zaksken » en ze kroop er in. » ... « Die doos kon schreeuwen en fluiten om iemand benauwd te maken. Constant was eens in DE ZWAAN in de Stichel te Denderhautem. Er lag in den hoek van den heerd een groot beest van een hond die, zei de bazin, van niets benauwd was. Constant haalde zijn doos uit en « Vooruit »; ze schiet als een pijl met een helsch lawaai recht op den hond. Eerst kijkt de verschrikte beest starlings op het machien, maar opeens begin hij te huilen en springt over een tafel, door de vensterruiten. Bazin Eeman speelt op en het volk lacht. Ze hebben de beest in geen veertien dagen teruggezien. Het was een trekhond en 't was juist tijd om mest te voeren. »

In 1841 keerde hij terug bij zijn ouders en begon voor eigen rekening te werken, samen met zijn broer Frans en twee helpers.

Voor de kapel van de Burgtdam te Ninove maakte hij « een horlogie waar de uren geslagen werden door de Twaalf Apostelen. De klok stond in het midden der Apostelen. Ze hadden elk een hamerken om te slaan op de klok. Ze maakten een ronde. D'eerste sloeg 1 ure; de tweede 2 uren; de derde 3 ure; enz. de elfde gaf elf slagen. Als het twaalf was, ging het zoo : de eerste sloeg den eersten slag, de tweede den 2n, de derde den 3n, ... de

---

(7) Volgens een brochure, uitgegeven onder de titel « Een Vlaamsch Wonderkind » door E(rnest) P(auwels), pastoor van Kerksken, boekdrukkerij van de Werf, eiland Chipka, Aalst, waarschijnlijk als overdruk uit het weekblad DE WERKMAN. Zie eveneens Land van Aalst, jg. 1956, nr. 1, bl. 16.

elfde den 11n, en de twaalfde gaf den twaalfden slag ». In 1889 bestond het uurwerk echter al niet meer en bevond zich « een dier vieze Apostelen in den gevel van d'herberg Vandersmissen, op den Driehoek » te Kerksken.
Intussen zoch hij met alle macht naar « de eeuwigdurende beweging » en vond tenslotte een nieuw uurwerk uit « zich opwindende door de inblasing des winds », waarvoor hij een octrooi aanvroeg en bekwam, voor tien jaar, naar hem werd medegedeeld met een schrijven van de Gouverneur van Oost Vlaanderen dd. 4 mei 1849. Daarvoor moesten echter 317,46 fr. rechten worden betaald en Constant « was geen geldduivel, ter contrarie, hij kon niet sparen en als hij iets had, het gleed tusschen zijn vingeren gelijk zand ». Op 6 juni 1849 schreef de gemeenteoverheid aan de arrondissementcommissaris te Aalst om deze « te verzoeken te willen medewerken op dat den gemelden uytvindingsbrief aan Van Lul gratis worde afgeleverd ».
Vermoedelijk kwam de zaak tot aan het Hof want Constant werd in 1849 of 1850 « uitgenodigd bij de Koning, liet er zijn snuifdoos al heur toeren doen » en toonde zijn uitvinding, een wandklok die vóór de schouw hing en werkte met de tocht. Koning Leopold wilde de klok kopen maar « omdat ze kon stilvallen als er veertien dagen niet de minste wind in de schouw zat » en hij « te veel glorie op zijn werk » had, weigerde Constant. Toch kreeg hij « 200 frank en een brevet » misschien wel het aangevraagd octrooi. Reeds van toen hij te Ninove verbleef was hij in behandeling bij de « waterdokter » van Geraardsbergen, en van 1847 af tot aan zijn dood sliep hij tussen natte lakens.
Op 28 november 1849 huwde hij Frederica Cassier, meid (° Borsbeke 31 juli 1828 van Pieter Livinus en Marie Rosalie Brijs), en overleed zonder nakomelingen te Kerksken aan tyfus op 8 december 1852. Zijn weduwe stierf, eveneens aan tyfus op 20 januari daaropvolgend.

XII. — **BENEDICTUS VAN LUL,** ° Kerksken 21 december 1811, zijdewever, † ibid. 14 september 1889. Was er × 27 november 1844 met *Berlindis de Coorde* (° Kerksken 15 december 1822 van Jozef en Bernardina Bayens en er † 14 februari 1867), van wie geboren te Kerksken :

1) **Maria Theresia,** ° 8 januari 1845, × Kerksken 28 november 1866 met *Jan-Baptist Roelandt* (° Haaltert 21 februari 1842 van Domien en Christina Callebaut), zij † ibid. 23 september 1867.
2) **Johanna,** ° 25 januari 1848, † Heldergem 5 augustus 1935 als weduwe zonder kinderen van *Jan-Baptist de Rijck*;
3) **Frederica,** ° 1 juli 1850, × met Petrus de Schrijver en † Haaltert 26 augustus 1926;
4) **Franciscus,** volgt sub XIII;
5) **Ferdinand,** volgt sub XIII-bis;
6) **Sedonia,** ° 7 mei 1859, † Kerksken 1 juli 1861;
7) **Alexis,** ° 23 maart 1861, † 19 juni 1861;
8) **Isidoor,** ° 1 juni 1862, † 25 juli 1865;
9) **Petrus Gustaaf,** ° 3 juli 1864, werkman, × St.-Lievens-Esse met *Emilie de Cock* en † Kerksken 25 januari 1930.

XIII. — **FRANCISCUS VAN LUL,** ° Kerksken 7 januari 1853, wever en herbergier te Kerksken, waar hij † 22 mei 1906. Was er × 28 april 1882 met *Barbara van den Eynde* (° Kerksken 16 december 1854 van Jan-Baptist en Judoca de Rijck en † ibid. 24 februari 1906), van wie geboren te Kerksken

1) **Maria Clementina,** ° 17 mei 1883, † Kerksken 30 juni 1949, waar × 25 november 1908 met *Isidoor de Pelsmaecker* (° Kerksken 3 november 1878 van Jozef en Rosalie van Keymeulen en † ibid. 4 december 1928);
2) **Gustaaf,** ° 7 maart 1885, landarbeider, × Haaltert 6 oktober 1920 met *Maria Theresia Mathijs,* kantwerkster, (° Haaltert 7 september 1895 van Alfons en Maria Emilia de Pauw), van wie geboren te Haaltert :
   a) *Alfons,* ° 23 februari 1924, bediende te Anderlecht, waar × 18 augustus 1945 met *Adelaïde Thérèse Laventurier,* kleermaakster (° Biesmes 24 mei 1906 van Vital en Marie Debièvе);
   b) *Marcel,* ° 1 juli 1930;
3) **Maria Johanna,** ° 19 april 1887, × Kerksken 28 februari 1912 met *Petrus*

Jacobs, wagenmaker, (° Heldergem 1 februari 1881 van Jan-Baptist en Me lanie Scheerlinck);
4) **Cyrille,** ° 9 november 1893, † 19 juni 1895.

XIII-bis. — **FERDINAND VAN LUL,** ° Kerksken 12 april 1856, kleermaker te Kerksken, waar † 2 maart 1904. Was er × 13 december 1888 met *Maria Renilde de Pelsmaecker* (° Kerksken 26 juni 1861 van Petrus en Maria de Smet en † ibid. 10 februari 1909), van wie geboren te Kerksken :

1) **Petrrus Cyriel,** volgt sub XIV;
2) **Marie Angele,** ° 26 juni 1893, × Kerksken 12 december 1924 met *Frans Wijnant*, arbeider (° Kerksken 12-9-1897 van Aloys en Delfina de Trogh);
3) **Isidoor,** ° 21 mei 1897, † 24 mei 1897;
4) **Jozef Cyriel,** ° 12 februari 1902, † drie dagen oud.

XIV. — **PETRUS CYRIEL VAN LUL,** ° Kerksken 29 april 1890, † Vorst-Br. 30 maart 1952, briefdrager te Brussel; × Hamont met *Catharina Hendrika Josephina van Driel* (° Hamont 23-3-1895 van Cleophas Hubert en Ida Petronella Truyens en † Vorst-Br. 31 december 1952), van wie geboren :

1) **Jan-Maria-Jozef,** ° Brussel 30 september 1920, er † 14 oktober 1920;
2) **Jean-Gilbert,** ° St.-Lambrechts-Woluwe 5 december 1922, bureelhoofd Min. Econ. Zaken, × Schaarbeek 4 juni 1949 met *Mathilde Ernestine Moreels* (° Gent 11-11-1926) van wie geboren te Ukkel :
   a) *Kathelijne Thérèse Elisabeth,* ° 24 maart 1953;
   b) *Beatrice Claude Martine,* ° 15 november 1955;
   c) *Claudine Marguerite Marie,* ° 24 maart 1958;
   d) *Johan José Albert,* ° 22 juli 1959;
3) **Roger-François-Marie,** ° St.-Lambrechts-Woluwe 25 april 1925, adjunct-inspecteur Min. van Verkeerswegen, × St.-Joost-ten-Node 30 april 1952 met *Marie-Jeanne van Cauwenbergh* (° Deurne 9 juli 1926), van wie geboren te Ukkel :
   a) *Claire Marie-Thérèse,* ° 4 april 1957;
4) **Marie-Thérèse-Ida,** ° St.-Lambrechts-Woluwe 16 oktober 1929, met kloosternaam Zuster Marie-Claude der Zusters van Liefde van Gent, thans verpleegster te Ukkel.

XII-bis. — **LOUIS FRANCIS VAN LUL,** ° Kerksken 27 december 1815, vlaswever aldaar, er † 14 juni 1899; was er × 28 december 1857 met *Maria Johana de Schrijver* (° Kerksken 28-12-1834 van Adriaan en Maria de Waele), van wie geboren te Kerksken :

1) **Camillus,** ° 23 april 1858;
2) **Leander,** ° 14 september 1859, † 13 oktober daaropvolgende;
3) **Maria Theresia,** ° 10 januari 1863, † Kerksken 7 maart 1900; was er × 18 juli 1894 met *Felix Hunninck* (° Kerksken 20-5-1861 van Frans en Henriette Moock en † Brussel St. Jansgasthuis 27-8-1901);
4) **Ferdinand Serafien,** volgt sub XIII;
5) **Petrus Serafien Camiel,** ° 28 augustus 1872, † 19 november daaropvolgende.

XIII. — **FERDINAND SERAFIEN VAN LUL,** ° Kerksken 24 oktober 1867, zijdewever, † Kerksken 31 oktober 1929; × Haaltert 22 maart 1893 met *Delfina van den Stock*, kantwerkster (° Haaltert 1-12-1866 van Albinus en Rosalie Roelandt, † Kerksken 13-8-1927), van wie geboren te Kerksken :

1) **Emilie Johanna,** ° 24 juni 1893, † ongeh. Kerksken 8 oktober 1918;
2) **Maria Celina,** ° 22 december 1894, × Kerksken 1 maart 1922 met *Arthur Jozef Hunninck*, spoorwegbediende (° Haaltert 25-10-1895 van Karel-Lodewijk en Marie-Johanna Muylaert); zij † Haaltert 19 november 1944;
3) **Constant,** ° 31 juli 1896, opgeëist als dwangarbeider door de Duitsers en † ongeh. 1916 te Valenciennes (Fr.);
4) **Felix,** ° 13 augustus 1899, kleermaker, × Kerksken 28 december 1941 met *Rosina van der Haeghen*, van wie geboren Kerksken :
   a) *Jozef Arthur,* ° 20 maart 1946;

5) **Francis Arthur,** ° 11 januari 1902, winkelier te Nederhasselt, waar × *Maria-Theresia Heyse* (° Denderhoutem 16-9-1902), van wie geboren:
   a) *Adrienne Delphine,* ° Denderhoutem 25-5-1929, × Nederhasselt 30-5-1953 *André de Decker*;
   b) *Emile,* ° Kerksken 13-7-1930, † ibid. 5-1-1931;
   c) *Emilienne,* ° Denderhoutem 31 december 1931;
   d) *Omer Herman,* ° Nederhasselt 8 september 1935;
   e) *Nicole,* ° Nederhasselt 10 augustus 1945;

6) **Alexis Jozef,** ° 1 augustus 1904, werkman te Welle, × ibid. 3 mei 1929 met *Irma Maria Sofia d'Haeseleer* (° Welle 8-1-1907 van Kamiel en Delfina Serbruyns, † Welle 19-6-1955), van wie geboren te Welle:
   a) *Godelieve,* ° 26 februari 1930;
   b) *Herman,* ° 28 juni 1931;
   c) *Olga,* ° 3 april 1934, × met *Willy de Troyer,* uit Denderhoutem.

(Wordt voortgezet)

VORST-BR. **Albert van Lul.**

Wie was Geeraard?

Er is ons weinig bekend nopens die man.

Het was van hem dat de Graaf van Vlaanderen, Boudewijn VI, in 1068 een vrij-goed afkocht om er een stad te bouwen aan wie hij de naam van « Geeraards-bergen » schonk. Het erfgoed of erfleen was een vrije onafhankelijke bezitting van God alléén afhangende in tegenstelling met leen of leengoed, dat bij iedere overdracht plechtig moest erkend worden. Het grondgebied dat Boudewijn afkocht behoorde deels aan Geeraard en deels aan de baron van Boelare, die gedwongen werd tot de ruiling van zijn deel met zijn gebuur Geeraard. Dit gaf aanleiding tot een tragische twist, die, zo men een legendarische overlevering mag geloven, de moord op Geeraard voor gevolg had.

Sommigen beweren dat Geeraard de afstammeling of ten minste de opvolger was van de machtige boergondische graven Geeraard van Roussillon; men heeft ook gemeend dat hij de broeder was van de heren van Pamele en Assche, in verband met een der legenden in verband met het feest van Tonnekenbrand; ook noemt men hem « Geeraard van Hunneghem » om daardoor te beduiden dat hij van Hunnegem oorspronkelijk was of aldaar woonde, maar niet dat Hunnegem hem toebehoorde, de keure van 1068 zegt alleenlijk dat Geeraard eigenaar was van een vrij-goed gelegen in de parochie van Hunnegem.

Ook ten onrechte noemt men hem « Graaf Geeraard ».

Hij was dit niet.

Geeraard was eenvoudig een vrij man, meer niet, en in de oude keuren staat hij bekend « als zekere Geeraard, man van groot aanzien ».

De vrije mannen hadden geen titel en slechts later werden zij

onderscheiden door de naam van hun bezit : vrijgoed of leen; enkelen kregen of eerder behielden de naam van « baron » die, beweren sommigen, in het begin aan *al* de vrijmannen behoorde; inderdaad in de Salische wet, die hier in voege was, komt dit woord maar eens voor, en wel met de zin van « Vrijman » (baro ingenuus, i.e. homo francus).

Geeraard leefde in onverzoenlijke vijandschap met de baron van Boelare, zijn gebuur, en zeer weinige tijd na de verkoop van zijn goed werd hij door deze verraderlijk vermoord op de weg van Ninove.

Het allodium van Geeraard lag midden in het uitgesterkt grondgebied van de machtige baron van Boelare en zonder twijfel mikte deze er op met vurig verlangen; men kan dus licht zijn telleurstelling begrijpen en zijn woede, toen hij zag dat op dit goed — tegen de poort van zijn kasteel en het om zo te zeggen beheersende van op de berg — een stad ging oprijzen, nest van vrije mannen, daar waar vroeger slechts zijn laten en dienstmannen leefden, ... en dezer vrije gemeenten, wier macht, voorspoed en rijkdom zich stilaan begon te bevestigen.

Meer weet men niet van Geeraard, hij verschijnt alleenlijk in de geschiedenis om zijn naam aan onze stad te geven : vroeger is hij onbekend, onmiddellijk nadien, valt hij, slachtoffer van een lafhartige moord !

GERAARDSBERGEN. *V. van Bossuyt.*

De Prins van Chimay voor het Leenhof van Liedekerke-Denderleeuw gedaagd

De baronie van Liedekerke en Denderleeuw behoorde van 1688 tot 1737 toe aan Karel Lodewijk Antoon graaf van Boussu prins van Chimay en van het H. Rijk, baron van Liedekerke en Denderleeuw, gehuwd met Diana Gabriella Victoria Mancini, dochter van de hertog van Nevers.

De familie van Chimay had in de 17e eeuw, als gevolg van de vele oorlogen tussen Spanje en Frankrijk in onze streken, met veel moeilijkheden te kampen en hun geldelijke toestand was alles behalve schitterend. Prins Karel zat er geldelijk zelfs slecht voor (zie « *Le Pays de Chimay* » door HAGEMANS) en van verschillende zijden werd hij lastig gevallen door zijn schuldeisers.

Aan een zekere Jan Dominique de Graet was hij namelijk de som van vijftig duizend gulden, plus de interest, verschuldigd. Deze schuld bestond uit « diversche wisselbrieven geaccepteert ende gheendosseert, alles sonder prejudictie van andere ende voordere pretentien, soo van acten obligatien als andersints ».

De zaak werd overgemaakt aan procureur Stevens, die de prins van Chimay « bij clachte ende reghte betrock voor de wethouderen der baronie van Liedekercke ende Denderleeuwe ».

Op 27 april 1700 diende het proces voor de « extraordinaire vergaderinghe van burgemeester, schepenen ende leenmannen der baronie ende leenhove van de castele van Liedekercke » nl. Jan Steppe, Joos Steppe, Jan van Dalem en andere leenmannen; griffier J. Vanden Abeele.

De prins werd « gecondemneert met costen en mette last van clachte tot het betalen van de som en de intresten ».

Op 19 april 1700, waarschijnlijk voor eventuele beslagname, werd een « denombrement van goederen gronden ende erven sijne Ex. competerende » opgemaakt en dit met « sijn voluntair consent en gedoogh ».

Ziehier dit denombrement :

eerst eenen hof liggende tegenover den casteele alhier rontomme in sijne wallen, item eenen meersch tegen over het selve casteel genoemt het eyseren hecken, item noch eenen anderen meersch geleghen tegen den voors. meersch bijde watermoulens alhier noort den nieuwen dender groot ontrent elf dachwanden, item noch ontrent drij daghwanden meersch salvo justo commende tegen de wallen van de voors. hof suyt den ouden dender, item opde watermoulens binnen tselve denderleeuwe metten appendentien ende dependentien als op de verschenen ende te verschijnen pachten vande selve moulens als andere vande voors. ende naervolghende partijen, item ontrent twee en twintigh dachwant veerthien roeden lant geleghen binnen tselve denderleeuwe daermen tnoemt thuyseghemveldecken, item ontrent twelf dachwanden twintigh roeden en half lant genaemt twolfs veldecken, item ontrent ses dachwanden lant binnen tselve denderleeuwe op den weyngert, item ontrent seven dachwanden lant opden cruyscauter bijde baeckergemsche linde, item ontrent ses dachwanden lant binnen tselve denderleeuwe opden wolfsgracht, item eene partije lant inde biest groot een dachwant en half, item ontrent een bunder lant aende Zuttert daervan pachter is joos moens, item ontrent veertigh dachwanden weimeersch geleghen binnen tvoorn. denderleeuw daermen tnoemt de Leeuwermeerschen, item twee deelen vande thienden hem betreckende binnen tselve denderleeuwe, item den vijfden schoof hem oock betreckende binnen tvoorseyde denderleeuwe, item op sekere huys ende stede genaemt de waege gestaen ende geleghen binnen tvoernoemde Liedekercke paelende tegen den ouden dender, item ontrent seven dachwanden meersch genaemt den lombeke meersch, item den baellie meersch geleghen binnen voors. denderleeuwe groot acht dachwanden vijfentnegentich roeden, item sekeren hof ende warande mette huyssingen daerop wesende geleghen binnen tgenoemde Liedekercke liggende rontsomm in sijne haeghen groot int geheele derthien dachtwanden, item eenen hoplochtinck metten staecken ende andere edifitien daerop wesende paelende tegen hout Joris hof, item noch eene andere hoplochtinck oock geleghen tot Liedekercke paelende tegen den hoeve groot ontrent twee dachtwanden mette hoppestaecken daerop wesende, item eenen meersch te nederliedekercke groot ontrent thien dachtwanden tsestich roeden daer van pachter is gillis en jaecques van drooghenbroeck, item generalijck alle andere meerschen ende landen geleghen binnen tselve denderleeuwe ende Liedekercke voor soo vele sijn competerende aen sijn Ex. voors. den heere prince van Chemay en van theylich rijck ets. namentlijck ontrent een hondert dertich bunder bosch met alle den houtwasch ende boomen daerop staende als andersints alsoock eene rente ofte cheynsboeck sijne voors. Ex. competeerende.

Actum ten overstaen van Jan en Joos steppe leenmannen en schepenen desen XIX april 1700 (1).

DENDERLEEUW. *M. Cornelis.*

(1) Sententieboek Liedekerkcke ende Denderleeuwe — A.R.A. Nr. 4850.

VERENIGING VOOR AALSTERS KULTUURSCHOON

VERSLAG DER WERKING OVER HET JAAR 1961
uitgebracht op de jaarlijkse algemene vergadering,
op zaterdag 16 december 1961, in de Feestzaal van het Stadhuis.

Mevrouwen, mijne heren,

Op 16 december 1952 had, op initiatief van Bolaska, een bijeenkomst plaats waarop alle kulturele verenigingen van Aalst uitgenodigd waren. Deze kontaktvergadering, die als aanleiding had : het verdwijnen van het zevenhonderd jaar oude Begijnhof en de erbarmelijke toestand van Belfort en Oud-Gasthuis, groeide in de loop van de daaropvolgende maanden uit, tot het ontstaan van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon, met een programma goedgekeurd door afgevaardigden uit vijf en twintig kulturele verenigingen van de stad.

Het is dan ook passend deze eerste kontaktvergadering, die precies negen jaar geleden plaats had, even in herinnering te brengen.

* * *

Het weze mij thans toegelaten, mevrouwen, mijne heren, U een bondig overzicht te geven van de werkzaamheden van onze vereniging in het voorbije jaar.

De VVAK belegde in 1961 negen bestuursvergaderingen waarop volgende kwesties ter sprake kwamen :

1. **Oud-Gasthuis.**

Na negen jaar onverdroten werking heeft de VVAK het nog steeds niet mogen beleven dat de volledige restauratie van dit merkwaardig kultuurhistorisch gebouw een voldongen feit werd.

Volledigheidshalve dient gezegd dat slechts onder het huidig Schepencollege een daadwerkelijke aanvang gemaakt werd met de eigenlijke restauratie; evenzeer dient beklemtoond dat deze restauratiewerken zeer traag verlopen.

De VVAK had gehoopt toekomend jaar haar algemene vergadering te kunnen houden in het gerestaureerde Oud-Gasthuis; zoals de zaken momenteel staan ziet het er niet naar uit dat deze vrome wens werkelijkheid zal worden; wij geven de moed evenwel niet op, indachtig de Romeinse leuze « Nil desperandum ».

2. **Schouwburg.**

Omtrent deze kwestie, die nu reeds een kwarteeuw de belangstelling gaande houdt van ieder kultuurbewust Aalstenaar en die bij elke gemeenteverkiezing het voorwerp uitmaakt van ronkende kiesbeloften, omtrent deze kwestie is het standpunt van de VVAK zeer precies :

Dat een stad lijk Aalst, waar een toneelaktiviteit ontplooid wordt die weinig vlaamse steden kennen, niet eens over een passende schouwburg beschikt, is allesbehalve vleiend voor de aalsterse gezagdragers van de jongste vijf en twintig jaar.

We leven in een tijd waarin elkeen de mond vol heeft over kulturele ontplooiing en geestelijke ontwikkeling; welnu, wij durven gerust beweren dat het ontbreken van een degelijke schouwburg één van de hoofdredenen is waarom het artistieke leven in Aalst niet op het peil staat van dat van zovele andere vlaamse steden.

De technische kwesties inzake het schouwburgprobleem, zoals ligging, stijl en inrichting, laten wij gerust over aan de bevoegde instanties, maar wij verzoeken hen met de meeste ernst eindelijk klare wijn te willen schenken.

In dit verband verwijst de VVAK naar de motie van 20 juni jl. waarbij alle toneelverenigingen van Aalst met aandrang eisten dat het Stadsbestuur een passende oplossing zou geven aan deze reeds vijf en twintig jaar aanslepende schouwburgtragedie.

3. **Oudste huis van Aalst.**

Bedoeld wordt het hoekhuis van de Lange Zoutstraat met het Sluierstraatje en daterend uit de zestiende eeuw.

In de brochure « Oude Gevels » door de VVAK in 1955 gepubliceerd, kon men dienaangaande lezen : « Dit uiterst-merkwaardig gebouw, uit de Spaanse periode moet te allen koste van de ondergang gered worden; ernstige restauratie is dan ook dringend vereist ».

We zijn thans zes jaar later en wat in 1955 reeds noodzakelijk was, is in 1961 meer dan ooit het geval.

Te dien einde werd een aanvraag tot klassering ingediend bij de Koninklijke Kommissie voor Monumenten & Landschappen te Brussel; in dezelfde zin werd een schrijven gericht aan de Gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen en aan het Schepencollege van Aalst.

Reeds kwam een antwoord binnen vanwege de Minister van Nationale Opvoeding en Kultuur, die beloofde « het probleem met de meeste aandacht te zullen onderzoeken ».

De heer architekt Warie uit Gent, die in verband met de eventuele klassering van het oudste huis van Aalst, een bezoek bracht aan onze stad, verklaarde eveneens zich te zullen inspannen om deze zaak te bespoedigen.

4. **Standbeeld Johannes Nepomucenus.**

Op 11 november jl. onthulde de burgemeester het herstelde standbeeld van Johannes Nepomucenus, hetwelk een meer verzorgde en minder gevaarlijke plaats toegewezen kreeg op de Houtmarkt.

Onze stad is niet erg gezegend met standbeelden; het komt er dus op aan dat de enkele eksemplaren in ere gehouden worden.

Alhoewel het niet onze gewoonte is bloemetjes uit te delen, mag hier wel speciaal vermeld worden dat beeldhouwer Ignace De Vos, één onzer meest ijvervolle bestuursleden, zich zeer verdienstelijk

maakte in verband met de restauratie van het ons allen zo vertrouwde standbeeld.

5. **Zomeraktiviteiten.**

Om een volledig overzicht te geven aangaande de werking van de VVAK in het voorbije jaar dient nog aangestipt te worden dat diverse uitstappen en bezoeken werden ingericht, waarvan de voornaamste zeker was een autotocht naar Doornik, de oudste kunststad van ons land.

Deze interessante studiereis, ingericht op 4 juni jl. in samenwerking met de Kommissie voor Toerisme, en onder de leiding van bevoegde gidsen, gaf de deelnemers een idee omtrent de wijze waarop het Stadsbestuur van Doornik eerbied toont voor het verleden van deze tijdens de oorlog zwaar-geteisterde stad.

Gezien de steeds groeiende belangstelling voor deze bezoeken, besloot het VVAK-bestuur toekomend jaar een dergelijk programma in te richten. Reeds zijn bezoeken voorzien aan Ronse, St.-Maria-Lierde, O.L.-Vrouw-Lombeek, Strijtem en Hekelgem.

* * *

Ziedaar, Mevrouwen, mijne heren, het jaarverslag 1961 van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon.

Telkenjare, bij het opmaken van het jaarverslag, moeten wij tot onze spijt vaststellen dat slechts een klein gedeelte werd verwezenlijkt van datgene wat wij gerealiseerd hadden willen zien.

Wij weten dat de materiële en financiële mogelijkheden van Stad, Provincie en Staat op het gebied van kulturele werking niet onbeperkt zijn.

Niemand zal het ons echter ten kwade duiden als wij beweren dat maar al te vaak gepresteerd wordt in één bepaalde richting en wel op het populaire vlak. De aktie, gevoerd door verenigingen zoals de VVAK, wordt dikwijls bestempeld als zijnde niet meer « up to date »; meer nog, er wordt wel eens gesuggereerd dat wij slechts onszelf zouden vertegenwoordigen.

Er weze nogmaals de nadruk op gelegd dat wij niet handelen in naam van enkele geïnteresseerde personen, maar wel in naam van vijf en twintig kulturele verenigingen, hetwelk toch zo maar niet over het hoofd kan worden gezien.

De VVAK die negen jaar geleden met zoveel geestdrift werd gesticht, heeft zich nochtans nooit valse illusies gemaakt omtrent een snelle verwezenlijking van haar doelstellingen.

Van bij haar ontstaan wist de VVAK dat zij zou af te rekenen hebben met onbegrip en onverschilligheid, eigen aan de vlaamse volksaard.

En toch geven wij de moed niet op, integendeel, wij zullen kloppen en blijven kloppen tot de poort uiteindelijk zal opengedaan worden.

U allen, Mevrouwen, mijne heren, kunt daar toe bijdragen, hetzij materieel, hetzij financieel, en aldus het esthetisch en kultuurhistorisch uitzicht van onze stad helpen beveiligen.

AALST. *Emiel van Schuylenbergh.*

Soldatenbrief van 1810

Doonik [Doornik] 1 Deecember 1810.

Zeebeminde ouders ik laat u weeten als dat ik bekanst [bijna] geneesen ben en als gij zout wilen hebben dat ik in ziekverlof koom dan zout gij bij den borgemeester of bij den siekretaris om een sertive kaat [certifikaat] moeten gaan als dat gij mij kunt onderhouden den tijt dat ik in ziek verlof ben en beminde ouders ik beis [dial. peis, peins] dat gij mij dat niet zult reveseren [refuseren] want ik heb zulken zinnen voor mijnen buik eens koomen te vullen naar huis, want ik zoo de beenen opraapen lans [langs] te straat van honger. en alzoo beminde ouder ik bijs dat gij dog [toch] zult medelijden hebben met mij en als gij mij dat opzent dan zal ik voor twee maanden moogen koomen en daarmeede is de zaaitijt gedaan. en gij moet het naar mij zenden zal ik het afgeven aan den toktoor en al zoo mijn atres is Scharles Louis Praet bij het 3 reesement de laansiers 4 schadron tot het hospitaal de Doonijk en daarmeede sluit ik mijnen brief en ik blijf in groote afwagting van het geen dat ik u vraag en maakt er mij wat reigelt [reisgeld] in te steeken en ik dog [denk] dat gij dat niet lang zult huitstellen want hoe eer hoe liever en de koompelementen aan mijn kameraat Sharles Louis van Hauvermeeren.

(brief van een Leeds soldaat).

X.

Onze Bibliografie

1) **ALGEMEEN. — A. Viaene: Leprozen en Leprozerijen in Vlaanderen.** — Collationes Brugenses et Gandavenses. Driemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de theologieprofessoren van de Grootseminaries van Brugge en Gent. Zevende jaargang, 1961, nr. 3, blz. 289-314.

Over de lepra ten onzent in de middeleeuwen hebben we nog niet veel kunnen vinden. Dit zeer degelijk artikel zal daarom veel lezers interesseren. Het geeft een goede kijk op - en een geslaagde uiteenzetting over die vreselijke ziekte die gelukkiglijk sedert enkele eeuwen uit onze gewesten is verdwenen. Na een algemene historiek van de verzorging dezer ziekte, spreekt de auteur achtereenvolgens over: het aantal leprozen, de naam, de organisatie van de leprozerij, de oudste stichtingen, de gebouwen, de uitleiding van de melaatse, de patroonheiligen van de leprozerijen, de inkomsten der leprozerijen, het aantal leprozerijen, de schouw of visitatie, de akkerziekten, de kleding en klep van de melaatse, de rechtstoestand van de melaatse. Voor wat het Land van Aalst betreft, noteren we de stichting der leprozerij van Aalst in het jaar 1242.

— Id.: id., nr. 4, blz. 551-561.
Bizonder sterk gedetailleerd bibliografisch overzicht van het behandeld onderwerp.

2) **ALGEMEEN. — J. de Brouwer: Bijdrage tot de Geschiedenis van het Godsdienstig Leven en de Kerkelijke Instellingen in het Land van Aalst tussen 1550-1621. Volgens de verslagen van de Dekanale Bezoeken.** — Uitgave Oostvlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis. Verhandelingen, nr. 3, een openslaande kaart, 327 blz., Gent 1961.

Onder dezelfde titel verscheen deze studie in verschillende afleveringen in Het Land van Aalst (de eerste in 1960, nr. 4, blz. 198, en de laatste der reeks in 1961, nr. 5, blz. 217).
« Zoals de titel van het boek aanduidt, is deze studie geen bewerking van het godsdienstig en kerkelijk leven gedurende de periode 1550-1621. Het bevat slechts stenen, die werden opgegraven uit onuitgegeven archief... stenen welke niet slechts een waarde bezitten voor de plaatselijke geschie-

denis, maar soms ook voor de algemene en kerkelijke geschiedenis in het bizonder », aldus de auteur in zijn voorwoord.
We zijn de auteur erkentelijk voor zijn boek, want hij heeft met echt benediktijnergeduld zijn studie uitgewerkt over het godsdienstig leven en de kerkelijke instellingen van het Land van Aalst, studie die loopt over een tijdsperiode die ons volk en ons land veel heeft gekost en dit aan de hand van de meest betrouwbare gegevens, de dekanale bezoeken, een rijke bron van historische bouwstenen, die maar pas aan de leek bekend geraakt is en die voor de ingewijde voortijds een ontzegd gebied van betreden was. Over deze sombere periode spreken zo weinig werken in detail. In dit werk echter ligt ieder parochie en dorp weerspiegeld en getekend met de goede en betreurenswaardige facetten in het leven van verantwoordelijke personen. Enkele passages of lijnen in dit werk hebben in zekere intellektuele middens aanleiding gegeven tot kritiek in minder gunstige betekenis, niet over het werk van de auteur, doch over de opportuniteit van de publikatie zelve. Qui potest capere, capiat!! Daarop antwoorden we: geschiedenis is geschiedenis! Geen enkele periode in ons verleden mogen we met een ongezonde preutsheid onbestudeerd laten liggen. De auteur verdient de warmste dankbetuiging omdat onze mensen zelf kunnen nagaan hoe de kerk en de godsdienst, die zij nu belijden en volgen, bij onze voorvaderen tijdens die sombere jaren recht gebleven zijn, spijts de stoffelijke puinhopen, spijts de morele ruïnes hier en daar. Een boek dat ieder intellektueel hoeft te lezen en dat in alle boekerijen op zijn plaats is.

3) **ALGEMEEN. — P.E. Claessens: Encore les d'Almaras.** — L'Intermédiaire des Généalogistes, nr. 94, Juillet 1961, p. 206.

Françoise d'Almaras, abdis der abdij Rosenberg te Waasmunster, was waarschijnlijk de dochter van Anna de Bouchout gezegd de Boulers (Boelare). Ze overleed in 1583.

4) **ALGEMEEN. — J. Janssens, C.ss.R.: In Memoriam Z.E. Pater Maurits de Meulemeester, C.ss.R.** — Het Land van Beveren, 1961, nr. 2, blz. 31-35.

Pater de Meulemeester overleed te Beveren-Waas op 15 april 1961. Aanvankelijk wereldlijk priester van het bisdom Gent, praeceptor bij de adelijke familie de Ghellinck d'Elseghem, trad hij in de congregatie van de Redemptoristen. Gelijklopend met zijn theologische en ascetische werken, publiceerde hij er veel geschiedkundige. In de lijst van zijn œuvre noteren we voor wat het Land van Aalst betreft: Les Norbertines de Tusschenbeke à Cherscamp, Etude documentaire sur le monastère des Benedictines de Hunneghem à Grammont en De Zusters van het H. Hart van Maria te Nederbrakel.

5) **ALGEMEEN. — P. Prud. Janssens, C.ss.R.: De Wilhelmieten te Beveren-Waas.** — Annalen van de Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, 1961, deel 64, 2e aflevering, blz. 245-284, met vier illustraties.

Schrijver bezorgde ons ook in het Land van Aalst, 1961, nr. 6, blz. 269-288, een bijdrage onder de titel « De Wilhelmieten te Aalst ». Zijn betoog over deze kloosterorde te Beveren-Waas blijkt meer uitgebreid en is tevens voor de belangstellende uit het Land van Aalst een rijke bron van aanvulling.

6) **DENDERWINDEKE. — R. van der Linden: O.L. Vrouw van VII Weeën te Denderwindeke.** — Mariaal Tijdschrift 1961, Gent, blz. 87-88, een illustr.

Enkele gegevens over een bekende bedevaartplaats te Denderwindeke, ontstaan rond 1808.

7) **EDELARE. — J. Winnepenninckx: Kerzelare kapel uitgebrand.** — Mariaal Tijdschrift 1961, Gent, blz. 90-91, met 2 illustraties. Overdruk uit Kapel en Beeld, 13e jg., nr. 2.

De kapel van Kerzelare, een der oudste en mooiste uit onze Vlaamse Ardennen, brandde op 21 febr. 1961 volledig uit. Schrijver geeft hier de

hoofdlijnen uit de historiek dezer kapel, ontstaan in de 15e eeuw, samen met de beschrijving van het meubilair dat in de vlammen verging.

8) **GERAARDSBERGEN. — R. van der Linden: Geraardsbergen: Onze Lieve Vrouw van Hunnegem.** — Mariaal Tijdschrift 1961, nr. 4, blz. 123-127, met vijf illustraties.

Na enkele lijnen over het verre verleden van Hunnegem weidt steller verder uit over de Mariaverering in Hunnegem, over de bedevaart, het genadebeeld en de komst der Zusters Benediktinessen in het jaar 1623.

9) **NEDERBRAKEL. — B. Lindekens: Vrede en Oorlog, Water en Vuur te Nederbrakel in de Vlaamse Ardennen.** — Het Rijk der Vrouw, nr 837, 18 mei 1961, blz. 24-25 en blz. 97, met 13 illustraties.

Bondige reportage over Nederbrakel, gemeente die in West-Europa naam heeft gekregen door haar bronwater.

10) **ST.-MARIA-LATEM. — R. van der Linden: Onze Lieve Vrouw van VII Weeën te Sint-Maria-Latem.** — Mariaal Tijdschrift 1961, nr. 1, blz. 17-18, met een illustratie.

Dit dorp kent zes kapellen ter ere van Maria van welke er een de grote kapel heet.

11) **ST.-MARTENS-LIERDE. — C. Wyffels: Een Fragment van de Kortrijkse Stadsrekening van 1376/77.** — De Leiegouw, Vereniging voor de studie van de lokale geschiedenis, taal en folklore in het Kortrijkse, 1960, jg. II, afl. 2, blz. 157-168.

In het archieffonds der voormalige kartuize van St.-Martens-Lierde berust een buitengewoon lange renterol van 4,45 m. lengte en 28,5 cm. breedte, met op de rugzijde een fragment van een stadsrekening van Kortrijk. Schrijver stelt zich de vraag hoe die Kortrijkse rekening in de kartuize terechtkwam. Mogen we een kleine vingerwijzing geven die wellicht een antwoord kan brengen ?
Gozewijn van der Beke(n), eertijds kanunnik van het kapittel van Kortrijk, was professus dezer kartuize en waarschijnlijk er ook prior geweest, althans volgens sommige dokumenten en auteurs, dit in 1418-1419 (Zie meer hierover : Valère Gaublomme, Necrologie van de kartuize St.-Martens-Bos te St.-Martens-Lierde, Het Land van Aalst, 1957, nr. 4, blz. 28-29). Misschien is langs hem, rechtstreeks of onrechtstreeks, voornoemde stadsrekening in de kartuize geraakt.

12) **ST.-MARTENS-LIERDE. — J. de Cuyper: De Krisis in het Kapittel van Kortrijk op het einde van de 14e eeuw. Tussenkomst van Hertog Filips de Stoute.** — De Leiegouw, Vereniging voor de studie van de lokale geschiedenis, taal en folklore in het Kortrijkse, 1960, afl. 2, blz. 169-197.

In dit hoofdstuk II : Kortrijk en het kapittel na de nederlaag van Westrozebeke (27 nov. 1382) op blz. 181-82, schrijft de auteur enkele lijnen over Goswijn van der Beke. Hij was kanunnik van het kapittel. In 1414 raakt schrijver zijn spoor bijster. We verwijzen hem vriendelijk naar voorgaande nota, nr. 11.

— Id. : id., De Leiegouw, id., 1961, nr. 2, blz. 157-197.
Op blz. 162 vinden we Goswijn van der Beke vermeld als bezitter van een priesterprebende in het Kortrijks kapittel.

13) **VOORDE. — Gaston de Smet: Een derde eeuwfeest. De kapel van O.L. Vrouw ten Beukeboom te Voorde.** — De Autotoerist, orgaan van de Vlaamse Automobilistenbond, 1961, 2e nummer van juni, blz. 883-884, met 3 illustraties.

De bizonderste lijnen geschiedenis dezer kapel, samen met het programma van het derde eeuwfeest op 2 juli j.l.

GOTTEM a/Leie. **Valère Gaublomme.**

Boekbespreking

C. THEYS: *Geschiedenis van St.-Genesius-Rode* (uitg. H. DE SMEDT, Brussel 1960).

De naam van dhr Constant Theys heeft voor de lezers van ons tijdschrift een goede klank, en velen beginnen regelmatig hun lektuur van HET LAND VAN AALST met de sprokkelingen van deze medewerker. Het zijn telkens brokken uit het leven, vaak sprankelend van humor, soms ook wel met een tragische ondertoon.

Zoals zijn bijdragen is zijn ganse, indrukwekkende reeks geschiedenissen van gemeenten uit de Zennestreek. Zijn « belangstelling gaat, in de eerste plaats naar het menselijk bedrijf in het verleden. Geschiedenis is voor mij — zegt hij — het konkrete leven van de mensen in vlees en bloed; ook met een hart, die onze voorouders waren en op onze bodem leefden ». Na Ruisbroek, Drogenbos, Dworp, Kapelle-op-den-Bos, Linkebeek en Alsemberg komt thans de gemeente St.-Genesius-Rode (niet Rhode) aan de beurt. In een reeks van 15 hoofdstukken welke samen niet minder dan 500 bladzijden beslaan, behandelt hij op vlotte, ik zou haast zeggen aangename, maar daarom niet minder streng-wetenschappelijk verantwoorde wijze alles wat hij, in een halve eeuw tijds, in alle mogelijke archiefstukken over « zijn » Rode heeft kunnen vinden. Meer dan honderd illustraties verlevendigen de tekst, die aangevuld is met zeer uitgebreide persoons- en plaatsnaamregisters. Men kan het spijtig vinden dat de kaart der gemeente, die zich zonder blijkbare reden op blz. 102 bevindt, niet vooraan of achteraan staat, en niet uitslaande is. Voor enkele zetfouten of het verspringen van een regel (op blz. 106) is de schrijver wel niet verantwoordelijk, maar over het klooster van Zevenborren hadden we graag iets meer vernomen dan een halve bladzijde, die echter gedeeltelijk wordt vergoed door een zeer uitgebreid en levendig relaas van de opheffing onder Jozef II. Schrijver deelt ons mede dat « van die oude stichting wordt een grondige studie gemaakt door een geestelijke uit Brussel ».

Wie, Rodenaar of niet, de Geschiedenis van St.-Genesius-Rode in handen neemt zal ze niet licht terzijde leggen, en intussen heel wat genoeglijke en leerzame uren lektuur er aan beleven. Wij durven dan ook gerust dit werk warm aanbevelen.

A.v.L.

Dr. JOZEF WEYNS: *Bokrijk, Tuin van de Vlaamse Volkskultuur* (uitg. Vlaamse Pochets, Hasselt 1961).

De schrijver schenkt ons in een fraai boekje van 178 bladzijden, 29 buitentekstillustraties en tal van lijntekeningen van de hand van de auteur, die de tekst als een verzorgde schotel opdient en de lezer terugbrengt in het verleden van zijn voorouders. Het werk is vloeiend geschreven, rijk aan annekdoten en leest als een roman. Trouwens de tekst reikt verder dan het domein van Bokrijk, al leren wij de tekniek van de oude gebouwen, die wij er terugvinden, beter kennen. Maar de lezer wordt ook vertrouwd gemaakt met het leven van de mensen, die er eens hebben in gewoond, met hun bizonderste aktiviteiten, o.m. de vlasbewerking, het spinnen en weven. Het boekje bevat een rijke verscheidenheid aan gegevens die een brok kennis uit het verleden bijbrengen.

Wij hebben dikwijls gezongen « het verleden leeft in ons », zonder veel, ja iets van het gewone leven van onze voorouders af te weten, de heer Weyns leert het ons op een aangename, en toch tevens wetenschappelijk verantwoorde wijze kennen!

J.d.B.

HET LAND VAN AALST

Tweemaandelijks tijdschrift

Voorzitter : Dr H. Vangassen, Steenweg op Denderhoutem, 53, Ninove (tel. (054)316.15).

Beheerder : Albert van Lul, de Nayerlaan, 51, Brussel 19 (tel. (02)44.61.22).

Redaktiesekretaris : E.H. J. de Brouwer, pastorij, Impe (tel. (053)233.61).

Recensiedienst : E.H. V. Gaublomme, pastoor, Gottem (tel. (051)630.80).

Ruildienst : Marcel Cornelis, Dwarsstraat, 21, Denderleeuw.

Prijs van het jaarabonnement voor leden : 100 fr., voor steunende leden : 200 fr. en voor ereleden : 500 fr., te storten op de postrekening « Het Land van Aalst », nr 5869.11. Gewoon losnummer (25 fr.) te bestellen bij de beheerder en te storten op voornoemde postrekening.

INHOUD VAN Nr. 1

1962

G. de Smet — Dekenij Oosterzele-Oordegem 1

A. van Lul — Oude geslachten uit het Land van Aalst : van Lul I *(3 ill.)* 19

V. van Bossuyt — Wie was Geeraard ? 40

M. Cornelis — De Prins van Chimay voor het Leenhof van Liedekerke-Denderleeuw gedaagd 41

Emiel van Schuylenbergh — Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon — Verslag der werking over het jaar 1961 43

X. — Soldatenbrief van 1810 46

Valère Gaublomme — Onze Bibliografie 46

Boekbespreking III

Druk. « De Aankondiger ». Dokter De Moorstraat, 6, Aalst - Tel. 248.18.